Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XXII., št. 128 Ljubljana, nedelja 7. junija 1942-XX Cena cent. 70

Uprav.ništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Lir 12.— za inozemstvo pa Lir 22.80
Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Uspešni protinapadi osnih sil v Marmariki

36 angleških tankov uničenih, več sto ujetnikov — 14 angleških letal sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 6. junija naslednje 736. vojno poročilo:

Operacije osnih oboroženih sil se ugodno nadaljujejo. Proti sovražnim oddelkom, ki so jih podpirali topništvo in oklopna vozila in so skušali pregnati nas z doseženih postojank, so bili izvedeni protinapadi, v katerih so bili poraženi. Ugotovilo se je, da je bilo uničenih 36 tankov, nekajkrat po 10 motornih vozil in da je bilo ujetih nekaj sto ljudi.

Letalstvo so sicer neugodne vremenske razmere ovirale, vendar pa je razvilo učinkovito delovanje. Sestreljenih je bilo 14 angleških letal, 6 jih je bilo prisiljenih pristati, 1 pa so zadele baterije na kopnem in ga zažgale. Z včerajšnjih in predvčerajšnjih operacij se, kakor kaže, 3 naša letala niso vrnila na svoja oporišča.

Letalo tipa »Beaufighter« je skušalo prodreti nad otok Lampeduso. Protiletalsko topništvo ga je z dobrim strelom pogodilo, tako da je treščilo v morje. Dva podčastnika iz njegove posadke sta bila rešena in ujeta.

V pretekli noči so angleška letala v več valovih napadla Napoli in okolico. Povzročila so škodo, ki ni težkega značaja. Nekaj požarov je bilo takoj obvladanih. Med civilnim prebivalstvom je bila 1 oseba ubita, druga ranjena. Pozneje je bila napadena obala pokrajine Littorie. Sovražna letala so pri tem odvrgla nanjo razsvetljevalne rakete.

Berlin, 6. jun. d. S pristojne nemške vojaške strani so snoči objavili, da so v severni Afriki nemška bojna in bombniška letala skupaj z bombniki strmoglavci nadalje uspešno podpirala nemške sile, ki operirajo na terenu. Nemškim letalom so uspeli direktni bombni zadetki na sovražnikove poljske postojanke, na vojaška taborišča in na zbirališče tankov. Pri vseh teh napadih je utrpel sovražnik hude izgube.

Berlin, 6. jun. d. Na bojnem področju pri Tobruku so nemška bojna letala, bombniki in strmoglavci ponovno učinkovito napadla kolone britanskih prevoznih sredstev s tovori municije in vsakovrstnega drugega vojnega materiala. Nadaljnji nemški napadi na tem področju so veljali koncentracijskim točkam sovražnikovih čet in topniškim postojankam. V letalskih borbah nad Marmariko je bilo po informacijah s službenega mesta v četrtek sestreljenih 9 britanskih letal.

Angleške izgube v Marmariki

Rim, 6. jun. Od 26. maja do 4. junija so Angleži na osnovi točnih ugotovitev pristojnih oblasti v Marmariki izgubili: 523 tankov, 150 letal, 400 avtomobilov, 181 topov, velike množine drugih vojnih potrebščin, ujetih pa je bilo 5.000 angleških oficirjev in vojakov. Izgube so v resnici velike, če se pomisli, da znači samo izguba 523 tankov popolno uničenje poldruge oklopne divizije. (Popolo di Italia.)

Zopet 19 ladij potopljenih

V ameriških vodah je bilo uničenih 108.300 ton sovražnega ladjevja

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 6. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na obkoljevalni fronti pri Sevastopolju so bile sovražnikove utrdbe obstreljevane z močnim ognjem najtežjega topništva in bombardirane z letali.

V južnem odseku vzhodne fronte so nemške in madžarske čete odbile posamezne napade s krvavimi izgubami sovražnika.

V srednjem in severnem odseku je bilo več v zaledju obkoljenih sovražnikovih skupin še bolj stisnjenih in smo zavzeli številne kraje.

Na fronti pri Volhovu so bili močni sovražnikovi napadi po hudih borbah odbiti ob sodelovanju strmoglavnih letal. Sovražnik je imel velike in krvave izgube ter je izgubil 22 tankov.

V Finskem zalivu je mornariško topništvo z več zadetki poškodovalo sovražno podmornico in se računa, da se je potopila.

V severni Afriki so nemške in italijanske čete zavrnile močnejše angleške napade in prešle v protinapad. Angleži so izgubili 36 tankov, mnogoštevilna motorna vozila in več sto ujetnikov. V letalskih borbah je bilo sestreljenih 14 sovražnikovih letal.

V zadnji noči so bojna letala napadla pristaniško področje Tobruka.

Kakor je bilo objavljeno že s posebnim poročilom, so nemške podmornice ob vzhodni obali Severne Afrike, na Karaibskem morju in vzhodno od Antilov potopile 19 sovražnikovih trgovskih ladij s skupno 108.300 br. reg. tonami.

Ob flandrijski obali so potopili torpedni čolni 2 angleški brzi topničarki.

Pri poskušenem napadu angleških letal na obalo zapadnega zasedenega ozemlja je bilo sestreljenih 22 sovražnikovih letal.

Angleški bombniki so napadli v noči na 6. junij več krajev v zapadni Nemčiji. V nekaterih krajih industrijskega področja so nastali požari. Nočni lovci in protiletalski topovi so sestrelili 13 napadajočih letal.

Pri uspehu nemških podmornic v ameriških vodah se je posebno odlikovala podmornica pod poveljstvom korvetnega kapitana Hartensteina.

Obsežni napadi nemškega letalstva na vzhodu

Berlin, 6. jun. d. Dodatno k včerajšnjemu nemškemu vojnemu poročilu javljajo s pristojnega nemškega vojaškega mesta, da so na doneškem področju oddelki nemških bojnih letal v četrtek ponovno bombardirali sovjetska letališča. Pri tem so bile sovražniku prizadete hude izgube v letalskem parku kakor tudi v skladiščih letalskega materiala. Druge skupine nemških letal so na tem frontnem odseku izvršile vrsto direktnih napadov na sovjetske poljske postojanke in na sovražnikove topniške baterije, pri čemer je utrpel nasprotnik hude izgube med moštvom. V okviru teh operacij sta bili sestreljeni dve sovražnikovi letali.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so oddelki nemških bojnih letal bombardirali sovjetske čete, pripravljene za napad. Nadalje so nemška letala dosegla uspešne bombne zadetke na zbirališče sovražnikovih tovornih avtomobilov po naseljih z močnimi posadkami v frontnem zaledju. Nadalje so nemška letala tudi na tem odseku bombardirala sovražnikova letališča. Glavni cilj napadov pa so bile tu vsakovrstne prometne naprave v ozadju bojne črte. Več oskrbovalnih poti, ki so velikega pomena za sovjetske vojaške sile, je bilo prekinjenih.

Na severnem odseku vzhodnega bojišča, na ozemlju vzhodno od Ilmenskega jezera so močne skupine nemških letal v spremstvu lovskega letalstva izvršile močne napade na sovjetske postojanke, oskrbovalne zveze in na kolone tovornih avtomobilov, ki so se s tovori municije in drugih vojnih potrebščin pomikale proti fronti. Te kolone so bile napadene z bombami in strelnim orožjem. Večje število tovornih voz je bilo uničenih. Po doslej znanih podatkih so v letalskih borbah, ki so se razvile v zvezi s temi napadalnimi akcijami, nemška lovska letala sestrelila 4 sovražnikove aparate.

Napad na Sevastopolj

Berlin, 6. jun. d. S službenega mesta javljajo, da je nemško letalstvo v četrtek izvršilo nadaljnji močan napad na sovjetsko trdnjavo Sevastopolj na polotoku Krimu. Z močnimi silami je nemško letalstvo noč in dan brez prestanka bombardiralo utrdbene naprave v Sevastopolju. Nadaljnji cilji nemških napadov so bila sovjetska letališča in železniške zveze, kjer je bila povzročena velika škoda.

S finskega bojišča

Helsinki, 6. jun. d. Včerajšnje finsko vojno poročilo javlja, da je bilo na Kareljski ožini slabše delovanje izvidniških čet in na nekaterih točkah živahnejša aktivnost topništva. Na ožini Aunus so bile zavrnjene napadalno-izvidniške akcije številčno šibkih sovražnikovih sil. V južnem odseku vzhodne fronte je sovražnik ponoči s stotnijo vojaštva napadel finske postojanke, bil pa je odbit. Na ostalem bojišču je prevladovalo zatišje. V četrtek po polnoči je sovražnik skušal s posameznimi letali napade nad vzhodnim delom Finskega zaliva. Odvrženih je bilo nekaj bomb, ki pa nikjer niso povzročile škode.

Flamski prostovoljci na vzhodni fronti

Rim, 6. jun. . Kakor poročajo iz Belgije, je odpotoval na vzhodno fronto nov kontingent flamskih prostovoljcev, ki se bo priključil flamski legiji, katera se že bori v enem izmed odsekov vzhodnega bojišča. Flamski oddelki se bore v znamenju spomina na Rajmunda Tolenarèsa, ki je padel za Flamsko in za Evropo. (Corrispondenza.)

Opustošenje v Sunderlandu

Berlin, 6. jun. d. K že objavljenemu napadu nemškega letalstva na mesto Sunderland na vzhodni angleški obali so objavili iz vrhovnega nemškega vojnega poveljništva v petek popoldne še tele podrobnosti:

Ko so se nemška bojna in bombniška letala kmalu po polnoči pojavila nad določenim ciljem pod nebom, ki je bilo brez oblačka, so sovražnikove protiletalske baterije vseh kalibrov skušale zavrniti napadajoča letala z močnim zapornim ognjem. Navzlic tej zapori so nemška letala prodrla nad notranji del mesta in pričela z bombardiranjem. Nemška letala so zmetala mnogo težkih rušilnih bomb na mesto in na pristaniški okraj. Rušilnim bombam je sledilo več tisoč zažigalnih bomb, ki so zanetile mnogoštevilne požare, zlasti v severnozapadnem delu mesta Sunderlanda. Glede vojaškega pomena mesta Sunderlanda je treba pripomniti, da je na mestnem področju mnogo ladjedelnic, kjer se grade trgovski parniki. Sunderland je tudi važna luka za nakladanje premoga.

Deset angleških letal sestreljenih

Berlin, 6. jun. d. Britansko letalstvo je v petek ponoči preletelo nekatere predele zapadne Nemčije. Kakor javljajo davi s pristojnega nemškega vojaškega mesta, je po doslej ugotovljenih podatkih britansko letalstvo pri tem izgubilo 10 svojih letal.

Ameriške skrbi za usodo Sovjetske zveze

Ženeva, 6. junija. s. O odnošajih med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo je ameriški periodični list »Time« objavil članek, v katerem obeležuje razpoloženje severnoameriškega prebivalstva do Rusije. V njem pravi:

Prebivalstvo Zedinjenih držav ta čas z veliko pozornostjo zasleduje vojaške dogodke v Rusiji ter je nekoliko v skrbeh za usodo Zveze sovjetskih socialističnih republik, toda to zanimanje izhaja predvsem iz gospodarskih premis, ker se Zedinjene države za primer odločilne nemške zmage nad Rusijo boje, da ne bi zavezniki in med njimi Zedinjene države utrpeli silno škodo. Treba je vedeti, da si v Zedinjenih državah nihče ni na jasnem o stvarnem potencijalu Sovjetske zveze. Počasi se uveljavlja prepričanje, da Rusi ne bodo mogli večno odbijati nemških napadov. Tudi v februarju dobave iz Zedinjenih držav niso dosegle polovice onega, kar je Roosevelt Stalinu obljubil. V naslednjih mesecih so se pomorske prometne zveze s Sovjetsko zvezo še resno poslabšale zaradi pomanjkanja prevoznih ladij in ojačenih sovražnih letalskih in mornariških napadov na zavezniške konvoje. Geografija se je povsod postavila v službo osnih sil. Na drugi strani si Litvinov v Washingtonu na vse načine prizadeva, da bi prepričal vlado Zedinjenih držav o nujni potrebi, da Rusijo podpre v vse večji meri. Sovjetski veleposlanik pa je prispel v Zedinjene države šele po porazu, ki so ga Američani doživeli v Pearl Harbouru, in potemtakem prekasno. Sovjetskemu veleposlaniku so na njegovo zahtevo glede pomoči Rusiji odgovorili, da so nasprotno Zedinjene države potrebne ruske pomoči in da bi ruski letalski napad na Tokio napravil v Zedinjenih državah zelo ugoden vtis. Litvinov je odklonil to zahtevo, kajti napad na Tokio za Ruse ne bi pomenil prave vojaške operacije in na drugi strani v Rusiji niso razpoloženi spustiti se v vojno še z Japonsko. Sovjetska zveza ima že dovolj opravka z Nemci.

Novo japonsko svarilo Avstraliji

Japonske podmornice ob avstralski in afriški obali

Tokio, 6. jun. (Domei.) Službeni zastopnik mornariškega oddelka japonskega glavnega stana Hideo Hiraide je snoči po radiu podrobno poročal o senzacionalnih napadih specialnih japonskih podmornic na Sydney v Avstraliji in Diego Suarez na Madagaskarju. Ob tej priliki je Hiraide ponovno ostro posvaril Avstralijo, naj se ne obotavlja z naglo revizijo svoje pretekle politike nasproti Japonski, ker bo sicer miru Avstralije nedvomno sledila groza vojne, od katere si ne bo mogla odpomoči. Hiraide je pokazal, kako kaže Japonska polno upoštevanje in spoštovanje nasproti prijateljskim silam, ki so se pokazale voljne za sodelovanje. Navedel je primer Francoske Indokine, ki sodeluje z Japonsko in uživa od tega sadove, ter primerja njen položaj z usodo Nizozemske Vzhodne Indije, ki se je zaprla pred japonskimi svarili in je bila zato pregažena. Poudaril je, da naj bi bili ti aktualni primeri stroge stvarnosti Avstraliji v svarilo bolj kakor vsi nasprotni argumenti angleško-ameriških sil, ki ne upoštevajo ranljivosti avstralskega ozemlja. Naglasil je, da bi moral napad japonskih podmornic na Sydney, na najvažnejšo južno avstralsko luko in srce dominiona, prebuditi avstralsko prebivalstvo in mu razkriti vso slabost avstralske obrambe pred tako imenovano »ameriško zaščito«. Japonski napad na Sydney je ponovno razkril inferiornost ameriške mornarice. Ameriškemu in avstralskemu letalstvu niti ni uspelo odkriti navzočnosti japonskih vojnih ladij ob avstralskih obalah. Sklicujoč se na kočljivi položaj Avstralije, je Hiraide opozoril na nemoč Zedinjenih držav in Avstralije vzdržati edino komunikacijsko zvezo preko Pacifika, kjer se je morala zvezdnoprogasta zastava po zaporednih porazih povsod naglo umakniti zastavi Vzhajajočega sonca, ki se vije na japonski vojni mornarici. Hiraide je opomnil Avstralijo na nezadostnost njenih sil in sredstev za kako kljubovanje Japonski, naglašujoč, da Avstralija sama nima niti petroleja niti kavčuka, niti vojnih ladij in niti ne dovolj prebivalstva, da bi mogla voditi kako vojno. Izjavil je: »Ako Avstralci žele boriti se z nami, potem bomo Avstralijo z vso gotovostjo popolnoma uničili, če pa pokažę avstralsko prebivalstvo pripravljenost za sodelovanje z nami, se ne bomo obotavljali, da bi ji ne ponudili roke in ji naklonili ravnanje, kakršno pritiče našim dobrim sosedom.«

V poročilu o napadu japonskih specialnih podmornic na luko Diego Suarez na Madagaskarju je Hiraide ponovno poudaril, da sta bila tamkaj hudo poškodovani britanska oklopnica razreda »Queen Elizabeth« in križarka razreda »Arethusa«. Podrobnosti o tem japonskem napadu se bodo v polnem obsegu zvedele, čim se japonske mornariške edinice vrnejo na svoja oporišča. V zvezi s poročilom o tem napadu je Hiraide izjavil: »Naša vojna mornarica, ki je že spravila vzhodni del Indijskega oceana pod svojo kontrolo, operira sedaj ob zapadni obali Afrike, kjer zasleduje britanske vojne ladje. Sila britanske pomorske sile je v zatonu. Čim bodo britanske pomorske sile prej ali kasneje priplule v vzhodni del Indijskega oceana, da bi tekmovale z nami, bodo zgrabljene in uničene.«

Napad na Honolulu

Stockholm, 6. jun. Agencija Associated Press je objavila vest iz Honoluluja, da so japonska letala z neke nosilke letal v četrtek ob 6.35 silovito napadla otok. Japonsko nosilko letal so spremljale križarke in bojne ladje. (Stampa Sera.)

Potopljen avstralski parnik

Šanghaj, 6. jun. d. Iz Sydneya javljajo, da je japonska podmornica v bližini obale avstralske pokrajine Novega Južnega Wallesa včeraj torpedirala in potopila avstralsko trgovsko ladjo. Avstralsko poročilo pravi, da se je po torpediranju ladja razklala na dvoje in se v pičlih 30 sekundah pogreznila. Izmed 44 mož posadke se jih je rešilo samo 5.

Ob Japonski potopljene podmornice

Tokio, 6. jun. (Domei.) Japonski glavni stan je dopoldne objavil, da so edinice japonske vojne mornarice v vodovju okrog Japonske v času med koncem maja in začetkom junija potopile 4 sovražne podmornice. Te podmornice so se kretale pred Tokijskim zalivom in v vodovju južno od Šionomisakija, nadalje ob obali prefekture Vakajama in v vodovju jugozapadno od Kiušuya.

Mandžurski obisk v Nankingu

Hsingking, 6. jun. d. Mandžurska vlada se je odločila, da v povračilo obiska predsednika nacionalne kitajske vlade v Nankingu Vančingveja v mandžurski prestolnici pošlje v kratkem v Nanking posebno mandžursko delegacijo, ki ji bo načeloval predsednik mandžurske vlade Čang Čing Hui.

Trgovinska pogodba Japonske z Indokino

Tokio, 6. jun. d. V kratkem bo podpisana nova trgovinska pogodba med Japonsko in Francosko Indokino. Nova pogodba določa znatno ojačeno izmenjavo blaga med obema deželama. List »Niči Ničи« piše, da predstavlja nova ureditev gospodarskega sožitja med Francosko Indokino in Japonsko nov dokaz, kako je Indokina pripravljena opustiti svoje staro stališče do drugih dežel vzhodne Azije in pričeti aktivnejše sodelovanje z ostalimi vzhodnoazijskimi narodi. List posebno podčrtava, da bo po novi pogodbi Francoska Indokina izvažala znatno večje količine riža kakor pa doslej. S tem se bo zelo olajšalo vprašanje prehrane v vseh deželah vzhodne Azije.

Sodelovanje japonske vlade s parlamentom

Tokio, 6. jun. s. Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji sklenil ustanoviti v okviru japonskega parlamenta posebne odbore, ki bodo opravljali posebne posle pri vladi odnosno posameznih ministrstvih, razen pri ministrstvih za mornarice in vojsko. Na ta način naj bi se omogočilo tesnejše sodelovanje med vlado in prebivalstvom s posredovanjem japonskih parlamentarcev. Od tega posredovanja si japonska vlada obeta, da bo mogoče bolje urediti vse upravne posle.

Vojna na morju

Berlin, 6. jun. d. S službenega mesta javljajo, da so 5. junija nemške podmornice potopile nadaljnjih 8 zavezniških tovornih parnikov, ki so deloma pluli v ameriški službi. Ladje so bile potopljene v zapadnem delu Atlantika, ob vzhodni ameriški obali, na Karaibskem morju in v Mehiškem zalivu. Med ladjami so 4 ameriške trgovske ladje, 2 britanska parnika, 1 norveški in 1 nizozemski parnik manjše tonaže. Preživeli člani posadk potopljenih zavezniških parnikov so se izkrcali v lukah vzhodne ameriške obale odnosno Mehike.

Povratek francoskih invalidov iz Nemčije

Pariz, 6. jun. d. Na železniško postajo v pariškem predmestju Courbevoie je iz Nemčije danes prispel poseben vlak, ki je pripeljal 146 francoskih težkih invalidov. Ranjenci so bili porazdeljeni po raznih bolnišnicah pariških predmestij.

Obnovite naročnino!

Boji na štirih kitajskih frontah

Položaj Čangkajškovih armad postaja čim dalje bolj kočljiv

Šanghaj, 6. jun. s. Kakor kažejo vesti iz Čungkinga, so v tamkajšnjih krogih zelo v skrbeh spričo neugodnega razvoja borb, ki so se razvnele sedaj že na štirih frontah, v pokrajinah Čekiang, Kjangsi, Junan in Kanton. Zastopnik kitajskih oboroženih sil je v razgovoru z novinarji priznal, da je položaj na bojišču v Čekiangu, kjer je bila kitajska obramba pri Čučovu strta, najnevarnejši. Zastopnik je omenil tudi možnost, da se japonske čete, ki operirajo v Čekiangu, združijo z japonskimi kolonami, ki prodirajo od juga v osrčje Kitajske. Japonsko prodiranje zapadno od Čangše je zelo nevarno. Nazadnje je v razgovoru z novinarji opozoril tudi na možnost, da se japonske sile, ki prodirajo v smeri od Kantona, združijo z oddelki pri Čangši, ki so prodrli v smeri proti jugu že kakih 100 km.

Tokio, 6. jun. s. Po vesteh z bojišča pri Čučovu so jaki japonski prednji oddelki prodrli tik pred trdnjavo Čučov, čeprav si je kitajska vojska, ki šteje okrog 200.000 ljudi, na vse načine prizadevala, da bi ustavila prodiranje Japoncev. Ena japonska kolona je med tem obkolila mesto Čienčan, kakih 7 km južnozapadno od Čučova, ki je važna strateška točka. Druga japonska kolona je zavzela Čukiv ter tam strla kitajski odpor. Sodijo, da je Japoncem uspelo onemogočiti nasprotnim silam umik vzdolž železniške proge Čekiang-Kiangsi. Vesti s fronte kažejo, da je nastala panika v vrstah sovražne vojske, tako da so morali nadzorstveni oddelki vzpostavljati red z orožjem, da se ne bi sesula vsa fronta.

Tokio, 6. jun. (Domei.) Iz predmestja Čučov v pokrajini Čekiang javljajo, da so v petek ob 18. oddelki japonske vojske, ki je obkolila del sovražnikovih sil v južni Kitajski, prodrla do 1 km pred Čučov. Kakor javljajo poročila s tega predela, so pred prodorom do Čučova japonske sile razbile sovražnikove zunanje obrambne postojanke in pognale preostale čungkinške oddelke v Čučov. Sprednji japonski oddelki so koncentrirali silovit topniški ogenj na sovražnikovo pehoto, ki se je utrdila za masivnim obzidjem, ki obdaja mesto Čučou.

Tokio, 6. jun. (Domei.) Z nekega japonskega oporišča na Kitajskem javljajo, da so japonski bombniki, ki podpirajo japonsko pehoto, v petek popoldne silovito bombardirali mesto Čučov v Čekiangu. Japonski letalski napad je trajal brez prestanka več ur. Sovražnikove postojanke jugovzhodno od mesta so bile uničene. Drugi oddelki japonskega letalstva so v sodelovanju z japonsko pehoto uspešno napadali sovražnikove bojne črte na bojišču pri Čangšanu, 30 km zapadno od Čučova. Tu so bili uničeni važni vojaški objekti in sovražniku prizadete hude izgube. Japonska izvidniška letala so na poletih nad sovražnikovimi bojnimi črtami ugotovila, da še zmerom gore skladišča municije in drugega vojnega materiala, ki jih je zažgalo japonsko letalstvo pri včerajšnjih napadih.

Tokio, 6. jun. (Domei.) Službeno objavljajo, da so japonske čete, ki napredujejo pred Čučuvom, zlomile trdovraten sovražnikov odpor ter davi ob 8.15 popoldne zasedle letališče v Čučovu.

Tokio, 6. junija d. Iz tiskovnega urada japonske ekspedicijske armade v južni Kitajski javljajo, da je uspešna japonska ofenziva v pokrajini Kvantung prehitela poskus čungkinških čet, da bi znova zavzele mesto Kanton. Poročilo japonskega tiskovnega urada pravi, da je čungkinško ofenzivo proti Kantonu predlagal Čangkajškov vrhovni poveljnik 154 kitajske divizije general Čang Haotung. Iz poročila je nadalje razvidno, da japonske čete na tem vojnem področju po okupaciji večjega števila sovražnikovih oporišč, ki so važna za nadaljevanje japonskih ofenzivnih operacij, pričakujejo sedaj nova ojačenja, nakar se bodo japonski napadi obnovili. Komunikacije v zaledju japonskih sil v Kvantungu, ki so bile od preostalih čungkinških gverilskih oddelkov za nekaj časa prekinjene, so bile vzpostavljene. Japonske sile z vso naglico dovršujejo priprave za pričetek nadaljnjih operacij.

Čangkajšek zahteva od Anglije nujno pomoč

Bern, 6. jun. s. Iz Londona poročajo, da je Čangkajškov veleposlanik interveniral pri zunanjem ministru Edenu in zahteval, naj se v čim krajšem roku in v čim večji meri podpre Kitajsko. Opozoril je, da je Anglija Kitajce podpirala vedno v manjši meri kakor Zedinjene države. Na Kitajskem računajo sedaj z bližnjo veliko ofenzivo japonskih sil.

Bern, 6. jun. Severnoameriški general Stillwell, ki je poveljeval kitajskim četam v Birmi in se je po znanih porazih zatekel v Indijo, je sedaj prispel v Čungking. (Stampa Sera.)

Vojaška uprava v Birmi

Tokio, 6. jun. (Domei.) Z nekega oporišča v Birmi javljajo, da je vrhovni poveljnik japonskih oboroženih sil v Birmi general Iida v petek sporočil, da so bile dokončane vse potrebne priprave za uvedbo vojaške uprave v Birmi. Bivši predsednik birmanske vlade dr. Bhamo je bil od japonskih vojaških oblastev imenovan za načelnika posebnega administrativnega odbora, ki ga sestavlja osem vodilnih osebnosti iz krogov domačega birmanskega prebivalstva. Naloga tega odbora bo, da organizira v deželi novo upravo. V svojem poročilu pripominja general Iida, da ne le on sam, marveč vse japonsko prebivalstvo soglaša z željo, ki jo je izrazil japonski ministrski predsednik general Tojo, da je treba Birmi vrniti popolno svobodo, vendar pa tega ni mogoče uresničiti prej, dokler vzhodnoazijska vojna ne bo zaključena. Dotlej si bo japonska vojaška uprava v Birmi z vsemi sredstvi prizadevala omogočiti prebivalstvu Birme v okviru upravnih uredb čim prostejši in svobodnejši razmah nacionalnega življenja.

Sklepi zakonodajnega odbora korporacijske zbornice

Rim, 6. jun. s. Zakonodajni odbor fašistične in korporacijske zbornice, ki je pristojen za zadeve ministrstev za javna dela in za promet, je imel včeraj sejo, ki so se je udeležili tudi prometni minister Host Venturi ter državna podtajnika za javna dela Calletti in za korporacije Cianetti. Odbor je med drugim sprejel načrt zakona o spremembah v razdelitvi štirimilijardnega fonda za javna dela, o novi ureditvi delovnih odnošajev in socialnega zavarovanja mornarjev na bivših jugoslovanskih ladjah, ki so pripadle Italiji, ter načrt zakona o povečanju efektivnih sil nacionalne cestne milice.

Velike poplave v Bolgariji

Sofija, 6. jun. s. V velikih poplavah poročajo iz severne Bolgarije. Mesto Lom z največjim bolgarskim pristaniščem ob Donavi je popolnoma pod vodo. Poplavljeni sta tudi mesti Ferdinand in Berkovica ter številne vasi. V Lomu, ki ima 40.000 prebivalcev stoji voda 2 metra visoko.

Ljubljančani!

Da pomagam naši mali Sloveniji, sem smatral za svojo dolžnost, da po 47 letih vojaške službe stopim — namesto v pokoj — na to mesto ter Vas, rojaki in rojakinje, v tem usodnem času prosim, rotim in Vam kličem:

Zbudite se, pustite sanjarjenje, otresite se iluzij, pustite narodni skupnosti škodljive strasti, bodite vsaj enkrat res samo Slovenci, glejte dejstvom v oči in zaupajte v Boga!

Naše dobro, bogato nadarjeno, delavno in pobožno ljudstvo, ki se je vedno ponašalo s svojo evropsko kulturo, je bilo vrženo v ta svetovni boj, ne da bi se tega zavedalo in proti svoji volji. Ko je zaradi te blazne vojne pustolovščine lani nastopil bliskoviti polom Jugoslavije in katastrofa za nas Slovence, se je zdelo, da je naša zemlja za vedno izgubljena.

Prav tedaj, ko se je zdelo, da je vse izgubljeno, pa nam je veliki mož, ki je pred 20 leti začel boj za boljši red na svetu, veliki Duce podaril ustavo z jezikovno in kulturno avtonomijo ter tako pred vsem svetom priznal našo narodnost. S tem nam je ohranil naše tradicije ter odprl izglede za novo življenje in boljšo bodočnost. Poleg tega je Duce poskrbel za našo prehrano ter nam podelil bogata sredstva za delo in napredek.

Za vse to ni Italija od nas zahtevala drugega ko naše lojalno in mirno zadržanje ter naše sodelovanje. Ni nas torej poklicala, da bi se bojevali in žrtvovali zanjo ali za novo Evropo, temveč je zahtevala samo, naj mirno in pridno delamo za nas same ter naj ji ne otežujemo prizadevanj za našo prehrano in naše življenje.

Slovenci so to velikodušno ponudbo fašistične Italije v začetku hvaležno sprejeli. Toda mirno in lojalno zadržanje Slovencev ni bilo po volji tistim, ki so leta in leta delali na to, da bi tudi mi postali kot krma za topove žrtev internacionalnih mogotcev, ki so na oltar namesto Boga postavili zlato ter svojemu pohlepu, ker se sami nikoli ne vojujejo, žrtvujejo milijone in milijone drugih ljudi. Ta družba še vedno slepari del našega naroda z obeti zlatih gradov, zaslepljeni del naše mladine pa hujska v nezakonito vojno, ki zahteva od našega naroda strašne in popolnoma nekoristne žrtve, da nam zato grozi popoln propad.

Toda Slovenci naj se zavedajo, da tak boj ne bo mnogo škodoval niti Italiji niti drugi Evropi, pač pa bo nepopravljivo škodil Slovencem, ker jim bo vzel zadnjo možnost, da bi si ohranili svoj obstoj in bodočnost.

Da se ta nesreča ne bi zgodila, pozivam vse Ljubljančane in Ljubljančanke, naj z marljivim delom, z lojalnim, discipliniranim vedenjem, z iskrenim sodelovanjem, posebno pa s svojim zaupanjem v pravičnost in velikodušnost fašistične Italije dajejo zgled Slovencem po pokrajini. Samo tako bomo vsi storili svojo dolžnost, le na ta način si bomo Slovenci ohranili nacionalni obstanek ter si ustvarili pogoje za boljšo bodočnost. Le če bomo delali tako, nam bo tudi Bog pomagal.

Jaz sam pa si bom z vsemi močmi prizadeval, da bom opravljal svoje dolžnosti in s tem pomagal tako celoti kot poedinim svojim rojakom in rojakinjam vseh stanov ter tako ustvaril tisto medsebojno zaupanje med oblastmi in prebivalstvom, kakršno je v teh težkih časih neobhodno potrebno za naše življenje.

LJUBLJANA, dne 6. junija 1942-XX.

Župan:

General Leon Rupnik

Uvedba obvezne civilne službe

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, glede na člen 1. kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX št. 454 v zvezi s členom 6. kr. ukaza z dne 18. maja 1941-XIX št. 452 in s členom 6. Ducejevega razglasa z dne 17. maja 1941-XIX, glede na Ducejeva razglasa z dne 3. oktobra 1941-XIX in 24. oktobra 1941-XIX in smatrajoč za umestno, da se za trajanja vojnega stanja ustanovi v določnih primerih in okolnostih obveznost civilne službe, **odreja:**

Čl. 1. V Ljubljanski pokrajini se uvaja obvezna civilna služba. Obvezna civilna služba je v tem, da opravljajo za to sposobne osebe v času vojne pri javnih oblastvih ali v javni službi ter pri podjetjih in ustanovah, kakor koli potrebnih za življenje, obrambo in gospodarstvo državnega občestva, svoje umsko ali ročno delo, da bi se zagotovila red in večji donos v vsem področju njih delavnosti.

Čl. 2. Pri javnih oblastvih, v javni službi in pri podjetjih ali ustanovah iz prednjega člena je obveznost civilne službe za vsakogar omejena po njegovi starosti, njegovih telesnih lastnostih ali rodbinskih razmerah in njegovih strokovnih ali poklicnih sposobnostih; 1. pri moških od devetnajstega do šestdesetega leta starosti, 2. pri ženskah od devetnajsega do petdesetega leta starosti. V teh mejah se štejejo, da so v obvezni civilni službi tiste osebe, ki jih pozove Visoki komisar z ukazom na umsko ali ročno delo pri ustanovah iz člena 1. ali pri katerih je nastopil ali nastopi pogoj iz člena 8.

Čl. 3. Tiste osebe v obvezni civilni službi po členih 2. in 9., ki mislijo, da iz rodbinskih ali zdravstvenih ozirov niso sposobne za službo, za katero so določene, smejo zaprositi, da se glede njih opravijo potrebne ovedbe, da bi bile oproščene ali morda prevedene v drugo, njim bolj prikladno službo.

Čl. 4. Visoki komisar določi s splošnim pravilnikom pogoje uporabe in dela in gospodarskega ravnanja z raznimi skupinami v obvezni civilni službi.

Čl. 5. Organi, ki jih postavi Visoki komisar na čelo obvezni civilni službi, so ob vsakem času upravičeni odrediti posebne vpoklice radi nadzorstva.

Čl. 6. Vpoklic oseb iz člena 2. v obvezno civilno službo se lahko opravi z razglasom ali z osebno pozivnico.

Čl. 7. Visoki komisar izreče z odločbo, da spadajo pod obveznost civilne službe kakor koli ustrojene ustanove in zavodi, ki so spoznani potrebni življenju, obrambi in gospodarstvu državnega občestva med vojno.

Čl. 8. Vsaka oseba v starostnih mejah iz člena 2., ki pripada ali se pozneje določi v ustanovo ali zavod, odrejen za obvezno civilno službo, pridobi že s tem to svojstvo in se ji ne more odtegniti brez posebne pismene privolitve.

Čl. 9. Odločba, da se postavlja ustanova v obvezno civilno službo, se priobči tam zaposlenemu osebju tako, da se nabije ta ukaz o službi v poslovnih ali delovnih prostorih ali pa z neposrednim pismenim priobčilom.

Čl. 10. Da je za ustanovo iz čl. 8. prenehala obveznost civilne službe, se odredi z odločbo Visokega komisarja. S tem da preneha obveznost civilne službe za ustanovo, preneha ta obveznost tudi za njeno osebje.

Čl. 11. Osebje, potrebno ustanovam, odrejenim v obvezno civilno službo, da bi se zadovoljile nove potrebe, se vzame: 1. Izmed prostovoljcev obojega spola, ki imajo potrebne pogoje za to, 2. če bi ne bilo dovolj prostovoljcev, izmed oseb iz člena 2.

Čl. 12. Uporabljanje civilnih mobilizirancev nadzorujejo organi iz člena 5.

Čl. 13. Kdor se izmika dolžnostim iz člena 2. ali kdor pripada osebju ustanove ali zavoda iz člena 7. in se oddalji iz ustanove ali zavoda brez pismene dovolitve za več ko pet dni ali če je pravilno odsoten pa se brez opravičenega vzroka v petih dneh po določenem mu dnevu ne vrne v službo, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev.

Čl. 14. Kdor pripada osebju ustanove ali zavoda iz člena 7., pa bi odrekele poslušnost po strokovnem ali upravnem starešinstvu višjemu, se kaznuje z ječo do 8 mesecev. Kdor zagrozi s protipravno škodo ali žali čast ali ugled višjega vpričo njega, se kaznuje od 6 mesecev do 3 let. Kazen se zmanjša za polovico do dveh tretjin v vseh primerih, ko je krivec tako nastopil v jezi, izzvani po protipravnem ravnanju višjega.

Čl. 15. Kdor pripada osebju ustanove ali zavoda iz člena 7. in uporabi silo proti višjemu iz strokovnega ali upravnega starešinstva, se kaznuje z ječo od 2 do 5 let. Kazen se zmanjša za polovico do dveh tretjin, če je krivec tako nastopil v jezi, izzvani po protipravnem ravnanju višjega.

Čl. 16. Kdor pripada osebju ustanove ali zavoda iz člena 7. in uporabi silo proti nižjemu iz strokovnega ali upravnega starešinstva ali mu zagrozi s protipravno škodo, se kaznuje z ječo od 6 mesecev do 2 let. Kazen se zmanjša za polovico do dveh tretjin, če je krivec tako nastopil v jezi, izzvani po protipravnem ravnanju nižjega.

Čl. 17. Kdor pripada osebju ustanove ali zavoda iz člena 7. in namerno ovira potek dela ali opravlja delo nedostatno ali kvari njemu zaupani delovni material, se kaznuje z ječo ne manj ko 8 let.

Čl. 18. Z ječo od 3 mesecev do 5 let se kaznuje vodja ali predstojnik ustanove ali zavoda, odrejenega v obvezno civilno službo, če: a) odlaša ali opusti sporočiti pristojnim organom zahtevana obvestila in podatke o delovanju ustanove ali zavoda, ali če jih sporoči netočno ali nepopolno, b) zahteva, naj se mu dodelijo surovine ali industrijski proizvodi v večji množini nego je potrebno in zadostno, c) odsvoji surovine ali industrijske proizvode, ki mu jih dodeli pristojno oblastvo, ali če jih ukoristi za drugo proizvodnjo ali druge namene nego so bili dovoljeni, d) opusti ali zanemari vzdrževanje naprav zavoda in povzroči s tem upadek proizvajalne zmogljivosti, e) brez dovolitve Visokega komisarja spremeni način ali vrsto dela ali preloži zavode ali oddelke zavoda ali popolnoma ali delno odsvoji zavode ali strojne naprave, nameščene v njih.

Čl. 19. Za kršitve predpisov določb splošnega ali posebnega značaja, ki jih izda, more izreči Visoki komisar naslednje disciplinske kazni: a) ukor, b) odstranitev iz urada ali službe za določen čas, c) zamenjavo v uradu ali službi z odstranitvijo iz ustanove, podjetja ali zavoda. Čl. 20. Za hujša kazniva dejanja, ki niso navedena v tej naredbi in jih obsegajo členi 8., 10., 11., 12. in 13. Ducejevega razglasa z dne 3. oktobra 1941-XIX objavljenega v uradnem listu »Gazzetta Ufficiale del Regno« z dne 7. oktobra 1941-XIX št. 237 (Službeni list za ljubljansko pokrajino z dne 11. oktobra 1941-XIX št. 82) in člen 8. Ducejevega razglasa z dne 24. oktobra 1941-XIX, objavljenega v uradnem listu »Gazzetta Ufficiale del Regno« z dne 28. oktobra 1941-XIX št. 255 (Službeni list za Ljubljansko pokrajino z dne 8. novembra 1941-XX št. 90), veljajo predpisi v navedenih členih razglasov.

Čl. 21. Kazniva dejanja iz te naredbe sodijo krajevno pristojna vojaška vojna sodišča.

Čl. 22. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 5. junija 1942-XX.

Visoki komisar **Emilio Grazioli.**

Inserirajte v »Jutru«!

Obiski Visokega komisarja

Na magistratu

Ljubljana, 6. junija

Včeraj zjutraj je bil Visoki komisar v spremstvu podprefekta dr. Davida na magistratu. Sprejela sta ga župan-general Rupnik in podžupan dr. Tranchida. Ponovno jima je Visoki komisar izrazil svojo željo za dobro delo. Razgovarjal se je z njima o raznih problemih, ki se tičejo občinske uprave.

Pri poštni direkciji

Visoki komisar je bil včeraj v spremstvu podprefekta dr. Davida v pokrajinski poštni direkciji, kjer so ga sprejeli poštni in brzojavni inspektor dr. Mauri, telefonski inspektor dr. Rimassa in poveljnik poštno-telegrafske milice Centurion Apicella. Visoki komisar si je ogledal cenzurne urade in se je zanimal za njihovo poslovanje. Izrazil je veliko zadovoljstvo in priarčen pozdrav načelniku vojaškega oddelka tega urada polkovniku Matarollu in vsem, ki z njim sodelujejo v tej važni in kočljivi službi. Nato si je ogledal še telefonske urade in nekaj modernih naprav, ki so bile instalirane v direkciji. Izrazil je svoje priznanje vsem, ki so sodelovali pri ureditvi teh naprav.

Obnovljen promet med Turčijo in Evropo

Carigrad, 6. jun. s. Železniški promet med Turčijo in Evropo bo po popravilu mostu čez Marico in Largo obnovljen 15. t. m.

Obletnica proglasitve italijanske ustave

V nedeljo 7. t. m. bo obletnica proglasitve italijanskega edinstva in ustave. Zato bodo vsa javna poslopja okrašena z zastavami, delo pa bo v javnih uradih po normalnem delovnem uraniku.

Nova žrtev partizanov

Pod tem naslovom poroča včerajšnji »Slovenec« o prežalostnem dogodku, kakršni so zadnji čas na našo nesrečo in sramoto postali tako pogosti. Prošlo nedeljo, 31. maja, je v Šmihelu pri Novem mestu padel kot žrtev bratomorne roke 21letni gimnazijec Miha Turk, vzgleden član dijaške Marijanske kongregacije in Katoliške akcije. Kakor poroča »Slovenčev« dopisnik, je bil pokojni mladenič vnet borec zoper brezbožni komunizem in zoper posledice, ki jih je med farami širil ta škodljiv nauk.

Mlada žrtev zločinske roke je vso okolico napolnila z neutolaženo žalostjo. Pokojniku so priredili lep pogreb, ki se ga je udeležila gimnazija s profesorskim zborom in velika množica ljudstva. Pred šmihelsko cerkvijo so v sprevod vstopili tudi predstavniki oblasti: poveljnik divizije brigadni general Eksc. Coronati, okrajni komisar Manu-Ricci in mnogoštevilni častniki novomeške posadke.

Žalno mašo je služil šmihelski župnik g. Bergant, med mašo pa so k obhajilni mizi pristopili vsi člani kongregacije ter prejeli obhajilo v blagor pokojnikovi duši. Ob grobu so se od mlade žrtve poslovili z govori ravnatelj g. Dolenec in dva pokojnikova tovariša.

Gospodarstvo

Zbiranje trebušne slinavke za proizvodnjo insulina

Smatrajoč za potrebno, da se odredi zbiranje trebušne slinavke, ki se dobiva pri zakolu goved in svinj v zasebnih klavnicah, da bi se določila za proizvodnjo insulina in na prošnjo biokemičnega laboratorija Husci v Padovi, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naredbo s predpisi o zbiranju trebušne slinavke za proizvodnjo insulina, ki je objavljena v službenem listu 6. junija in je s tem dnem stopila v veljavo.

Trebušna slinavka, dobljena pri zakolu goved in svinj v zasebnih klavnicah Ljubljanske pokrajine, se določa izključno za proizvodnjo insulina. Zato morajo lastniki zaklanih živali pri zakolu dobljeno trebušno slinavko oddati preko okrajnih ali občinskih veterinarjev biokemičnemu laboratoriju Husci v Padovi, ki je pooblaščen za njeno zbiranje in za prevzem v zgoraj navedeni namen. Za proizvodnjo insulina določena trebušna slinavka mora biti od živali, ki so bile spoznane za popolnoma zdrave ob veterinarskem pregledu pred zakolom in po njem, odvzeti pa se mora ob odgovornosti okrajnega ali občinskega veterinarja po vseh higijenskih predpisih v trenutku, ko se odstrani drobovje iz trebušne votline. Vsa odvzeta tvarina se mora spraviti v primerne posode ter opremiti s posebnim potrdilom o zdravosti, ki ga izda okrajni ali občinski veterinar in ki mora biti na razpolago zdravstvenemu oblastvu zaradi morebitnega pregleda. Okrajni ali občinski veterinarji morajo voditi poseben vpisnik, v katerega se morata vpisati dan in količina nabrane in odpremljene trebušne slinavke. Biokemični laboratorij Husci mora ob svojih stroških dati na razpolago veterinarjem potrebni material za zbiranje, pripravljanje in hranjenje trebušne slinavke in mora ob svojih stroških poskrbeti za njeno odpremo. Cena odvzete trebušne slinavke, ki se mora plačati lastnikom zaklanih živali, je določena na 7 lir za kg.

Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo upravno po postopku iz naredbe z dne 26. januarja t. l. v denarju do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. V hujših primerih se izreče poleg denarne tudi zaporna kazen.

Doklade za poročene delavce pri javnih delih zunaj prebivališča

Glede na svojo naredbo z dne 24. novembra 1941-XX. o minimalnih mezdah za delojemnike, zaposlene pri javnih delih, kakor tudi glede na kolektivno pogodbo z dne 15. oktobra 1941, sklenjeno med Pokrajinsko delavsko zvezo ter Inženjersko zbornico, Združenjem zidarskih in vodnjakarskih mojstrov in Združenjem graditeljev in tesarskih mojstrov, in smatrajoč za umestno, da se za stavbinske delavce pri javnih delih določi odškodnina za delo zunaj prebivališča in spremeni odpovedni rok za odpust in vstop, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino po zaslišanju prizadetih sindikalnih združenj izdal naredbo o dokladah za poročene delojemnike, zaposlene pri javnih gradbenih delih zunaj občine prebivališča, ki je objavljena v »Službenem listu« 6. junija.

Poročenim delavcem, zaposlenim pri javnih gradbenih delih, ki jih izvršujejo bodisi zasebni podjetniki ali pa državne in samoupravne ustanove v lastni režiji, odposlanim na delo izven občine njih bivališča, ki pa morajo stalno bivati v delovnem kraju, morajo delodajalci plačevati od 1. junija t. l. naprej za vsak delovni dan odškodnino v višini 2.45 lire. Za odpust ali za izstop se mora dati odpoved tri dni naprej. Če delojemnik delo zapusti, sme delodajalec delavcu odtegniti od prejemkov, ki mu gredo po kakršnemkoli naslovu, znesek, ki ustreza času opuščene odpovedi. Gornje določbe in določbe naredbe z dne 24. novembra 1941-XX o minimalnih mezdah za delavce pri javnih delih, se ne uporabljajo za pomožno delavstvo državnih železnic.

Industrija esenc in umetnih dišav

Med industrijske panoge, ki so se v sedanji vojni znatno razmahnile, spada tudi industrija umetnih esenc in dišav. Že v prejšnjih desetletjih pred vojno je kemikom uspelo umetno izdelovati razne esence in dišave kot nadomestek za naravne dišave in naravna eterična olja. Pogosto se nismo prav zavedali, da je mnogo živil pripravljeno s pomočjo takih umetnih esenc. Spričo težav pri uvozu iz prekomorskih držav se je ta industrija v zadnjih letih znatno razširila. Že pred vojno so likerje v znatni meri izdelovali s pomočjo umetnih esenc in tudi industrija slaščic se je posluževala za okus in aroma takih umetnih sredstev, ki pogosto prav nič ne zaostajajo za naravnimi in so po večini še mnogo izdatnejša. Posebno v Nemčiji se je ta industrijska panoga zelo razvila in obstoji sedaj okrog 500 tvornic, ki se bavijo z izdelovanjem umetnih aromatičnih dodatkov, esenc in dišav za industrijo živil, slaščic in pijač.

Tvornice likerjev, ki so v prejšnjem stoletju s težavo pridobivale ekstrakte iz raznih zelišč in sadov za izdelovanje likerjev po posebnih receptih, ki so bili pogosto produkcijska tajnost dotičnega podjetja, so že pred vojno po večini opustile pridobivanje takih izvlečkov. Isti okus in duh se dá doseči z umetnimi esencami. Seveda pa zavzemajo naravna eterična olja še vedno važno vlogo v industriji likerjev. Mnogo se uporabljajo umetne esence tudi v industriji limonad in oranžad, deloma za ojačenje okusa. Velik potrošnik umetnih dišav in ecenc pa so tudi obrati za izdelovanje slaščic, slaščičarne in izdelovalnice sladoleda, ki porabijo v Nemčiji več ko tretjino celotne proizvodnje esenc. Za aromatiziranje slaščic se danes pretežno uporabljajo umetne esence, ker naravna eterična olja ne vzdrže visokih temperatur, ki so običajne pri izdelovanju slaščic. Te umetne esence se ne razlikujejo od naravnih in tudi strokovnjaki po okusu in duhu ne morejo ločiti enih od drugih. Danes proizvajajo nemške tvornice tudi že esence za okus in duh smetane in surovega masla, ki se uporabljajo pri izdelovanju mlečnih karamel in pri izdelovanju raznih slaščičarskih izdelkov. Tudi sadni bonboni dobe duh in okus od umetnih esenc, prav tako razni sladoledi. V zadnjih letih je uspelo izdelati številne umetne dišave, kakor poprovo olje, muškatno olje itd. pa tudi umetni cimet je prišel že v promet. V predvojnih časih, ko je bilo na razpolago dovolj naravnih dišav, kakor vanilije, mandeljev itd., se niso uporabljale v večji meri umetne dišave. Sedaj pa so te umetne dišave našle pot tudi v kuhinje.

Gospodarske vesti

= **Delno nalaganje denarnih sredstev od emisij novih delnic v državne obveznice.** O priliki svojega predavanja v Budimpešti je finančni minister Thaon di Revel poudaril, da je bil uspeh dosedanjih emisij državnih papirjev dosežen brez neposrednega pritiska, izključno z dirigiranjem kapitalnega trga, s čemer so bili ustvarjeni pogoji, ki sami navajajo prebivalstvo k vpisu državnih papirjev. Metoda prisilne štednje je uvedena le v omejenem sektorju gospodarstva, in sicer v zvezi z absorbiranjem vojnih dobičkov podjetij. Od teh vojnih dobičkov se v naprej z davki absorbira 60%, glede ostalih 40% pa je določeno, da so blokirani in jih bodo podjetja naložila v posebne 3% državne papirje, tako bo manjši del vojnih dobičkov prevzel obliko prisilnega posojila.

V izpopolnitev določb o absorbiranju vojnih dobičkov je bil v rimskem Uradnem listu objavljen še drug kr. dekret, ki določa, da morajo vse delniške družbe, ki bi se ustanovile po objavi tega dekreta, v 30 dneh po ustanovitvi naložiti 30% delniške glavnice v 3% devetletne bone, katerih emisija je določena s tem dekretom. Tudi delniške družbe, ki zvišujejo glavnico, morajo za del zvišane glavnice vpisati nove 3% državne papirje. Če se zvišanje glavnice izvrši na breme rezerv ali z valorizacijo, to je z izdajo gratis delnic ali s povečanjem nominalne vrednosti delnic, mora družba naložiti v nove državne obveznice 50% poviška glavnice. Če se zvišanje izvrši z emisijo novih delnic po nominalni vrednosti ali po tečaju, ki je nižji od tržne vrednosti, mora družba v nove državne papirje naložiti 30% zvišane glavnice, poleg tega pa znesek, ki ustreza 50% vrednosti opcijske pravice delničarjev. Če pa se emisija novih delnic izvrši po emisijskem tečaju, ki ustreza tržni vrednosti, tedaj mora družba naložiti v nove 3% obveznice 20% zvišanje glavnice.

Novi 3% devetletni boni se ne morejo odtujiti razen v primeru smrti fizičnih oseb in likvidacije ali pa fuzije družb in tudi ne morejo biti zaseženi niti lombardirani. S tem novim ukrepom bodo absorbirana ona odvečna denarna sredstva, ki danes iščejo na denarnem in kapitalnem trgu naložbe in motijo normalno kroženje kapitala.

= **Nova emisija 9 letnih zakladnih bonov in posebne police Narodnega zavarovalnega zavoda.** Komaj je bila objavljena nova emisija 5% devetletnih bonov 1951 z dobitki, že nudi Narodni zavarovalni zavod ljudstvu specialne zavarovalne police, ki dopuščajo podpisovanje glavnice z obročnim odplačevanjem. S tem se nudi pogodbeniku in njegovi družini obenem jamstvo in preskrba. Te police v zvezi z 9 letnimi zakladnimi boni so lahko v treh različnih oblikah, in sicer v dveh oblikah običajnih ali pa v obliki »ljudske« police. Značilnosti ljudske police so: Zavarovanje je brez zdravniškega pregleda; doba zavarovanja znaša 8 let, premije se plačujejo zavodu v največ 96 mesečnih obrokih po 6 lir za vsak bon nominalne vrednosti 500 lir, dočim znaša prvi mesečni obrok 8 lir; zavarovana glavnica znaša od 500 do 2500 lir, oziroma 1 do 5 bonov; v primeru smrti zaradi nezgode se izplača zavarovancu 500 lir v gotovini za vsak bon ter se takoj izroči podpisani bon; posebne olajšave obstojajo ob rojstvih otrok in še posebne olajšave, med katerimi je za dijake kakršnih koli šol priznano tudi znižanje plačilnih obrokov na sedem let in pol, oziroma na 90 mesečnih obrokov. Člani Združenja zasebnih nameščencev se lahko okoristijo s tem, da plačujejo za 8letno zavarovalno dobo mesečno premijo 7 lir (namesto 6 lir), pri čemer so deležni posebnih ugodnosti in zvišanja zavarovanega kapitala.

= **Označba tiskarne na bankovcih.** Minister za finance je izdal odlok, ki se tiče nove označbe tiskarne na bankovcih zavoda Banca d'Italia. Ker je bila tiskarna za bankovce prenešena iz Rima v L'Aquilo, bodo imeli bankovci 1.000, 500, 100 in 50 lir, izdelani v L'Aquili na spodnjem desnem robu prednje strani namesto dosedanje označbe »Officina della Banca d'Italia — Roma« drugo navedbo »Officina della Banca d'Italia — L'Aquila«, na levem pokončnem robu prednje strani teh bankovcev bo naveden namesto datuma ministrskega odloka o značilnih znamenjih dotičnega tipa bankovca, datum tega odloka. Druga značilna znamenja bankovcev se ne spreminjajo in ostanejo v veljavi.

= **Uprava kmetijskih posestev v novopriključenih vzhodnih pokrajinah Nemčije** Po leta po zasedbi Poljske je bila z naredbo nemškega državnega maršala ustanovljena družba »Ostdeutsche Landbewirtschaftungsgesellschaft« z namenom, da upravlja kmetijska posestva v onem delu bivše Poljske, ki je bil priključen Nemčiji, to je predvsem okoliš Poznanja (Warthegau) in Gdanski okoliš. Pozneje je ta družba prevzela tudi upravo kmetijskih posestev, ki so ostala brez gospodarja v zasedenem francoskem ozemlju. O uspehih te družbe poroča obširno beograjska »Donauzeitung«, ki navaja, da upravlja sedaj ta družba 7 milijonov hektarjev kmetijsko izkoriščene zemlje. Od tega odpadejo 4 milijoni hektarjev na novo priključene vzhodne pokrajine. Družba opravlja kmetijska posestva, ki so bila zasežena bivšim lastnikom v priključenih pokrajinah bivše Poljske. V teh pokrajinah upravlja družba 500.000 malih in srednjih kmetijskih posestev, ki imajo 3 milijone hektarjev kmetijsko izkoriščene zemlje in 3.300 velikih kmetijskih posestev (preko 100 ha), ki imajo skupaj en milijon kmetijsko izkoriščene zemlje. Pri srednjih in manjih obratih so bili bivši lastniki postavljen kot upravitelji, ki pa se morajo točno držati družbenih pravil za obdelavo in gospodarjenje. Pri večjih kmetijskih obratih pa so bili postavljeni strokovni upravitelji. Skupna površina upravljanih posestev je bila prvotno večja. V zvezi s preselitvijo Nemcev iz baltskih držav, Poljske in Bukovine pa je bilo tem priseljencem oddanih okrog 50.000 posestev. To velja zlasti za Warthegau, kjer je bilo prvotno 72% celotne kmetijsko izkoriščene površine pod upravo te družbe sedaj pa upravlja družba še 50% zemlje. Namen ustanovitve družbe je bil predvsem ta, da se čim prej po enotnih načelih dvigne kmetijska proizvodnja. V ta namen je družba investirala 70 milijonov mark za izpopolnitev živega inventarja, orodja in strojev in 40 milijonov mark za popravilo objektov, ki so bili poškodovani v vojni.

= **Nemčija bo prihranila 324 vagonov papirja zaradi manjšega formata živilskih izkaznic.** V zadnjem času je Nemčija pričela izdajati razne živilske izkaznice v manjšem formatu, v tekočem mesecu bo v vsej Nemčiji izvedeno zmanjšanje formata teh izkaznic tako, da bodo vse izkaznice, ki jih dobi normalni potrošnik na mesec, tehtale 9.5 g, med tem ko so doslej tehtale 14 g. Pri vsakem potrošniku znaša prihranek na papirju komaj tri in pol grama, navzlic temu bo znašal celotni prihranek na mesec 270 ton ali 27 vagonov papirja, na leto pa 324 vagonov papirja.

= **Spremembe v upravi tvrdke Bata v Zlinu.** Iz Prage poročajo, da je bil te dni izredni občni zbor tvrdke Bata d. d., ki je odobril spremembe statutov ob naslonitvi na nemško delniško pravo. V tej zvezi je bil izvoljen nov upravni svet, ki ga tvorijo ministrski ravnatelj Wilhelm Marotzke kot predsednik, vladni svetnik dr. Aleksander Mencik kot podpredsednik, kot člani pa generalni major Arnold Schütze, šef oboroževalne inspekcije v Pragi, odvetnik dr. Eugen Saller in prof. dr. Fran Hodač. Dosedanji člani upravnega sveta so bili prevzeti v vodstvo podjetja.

= **Hrvatska bo naglo izgradila svojo sladkorno industrijo.** Pred kratkim smo poročali, je bila na inicijativo hrvatskega gospodarskega ministra s posebno naredbo ustanovljena družba Šečerana d. d. z glavnico 50 milijonov kun. Družba ima nalogo v šestih letih zgraditi več sladkornih tvornic s skupno kapaciteto 30.000 ton letne proizvodnje, in sicer tako, da bodo prve tvornice s produkcijsko kapaciteto 10.000 ton dograjene v 16 mesecih. Osnovna glavnica 50 milijonov kun je bila pri nedavnem vpisu v kratkem krita. Po naredbi smejo biti delnice samo v hrvatskih rokah ali podjetij in se smejo prodati le z dovoljenjem gospodarskega ministra. Na ustanovni občni zbor, ki je bil pretekli mesec, je bil naziv tvrdke spremenjen v Sladorana d. d. Kakor sedaj poročajo iz Zagreba, bo nova družba pospešila gradnjo novih tvornic. Zato bo v kratkem sklican nov izredni občni zbor, ki bo sklepal o povišanju glavnice od 50 na 100 milijonov kun. Podjetje bo do jeseni prihodnjega leta gradilo dve novi tvornici sladkorja.

Kako je bilo pred 200 leti v Beogradu

Beograjski nemški dnevnik v eni zadnjih številk opisuje polpreteklo zgodovino mesta. Veliko Slovencev je že videlo bivšo prestolnico države, zato jih bo njena preteklost več ali manj zanimala.

Ko je princ Evgen leta 1717. zavzel Beograd, je mesto obstojalo iz treh delov, namreč iz trdnjave, iz donavskega ali nemškega mesta in iz savskega ali srbskega mesta Zraven donavskega mesta je ležala še ena nemška kolonija, ki se je imenovala Karlstal in je bila naseljena od Nemcev iz Pfalza.

V tistem času je število število v Beogradu stanujočih družin okoli tisoč. 459 družin je bilo nemških, 465 družin pa srbskih. Poldrugo desetletje kasneje je živelo v nemškem Beogradu že nad tisoč nemških družin s 5000 do 6000 člani. Število prebivalstva v srbskem delu mesta se je cenilo v tistem času na 3 do 4000 glav. Tudi eden izmed prednikov znanega hrvatskega škofa Josipa Juraja Strossmayera, trgovec Johann Georg Strossmayer z Dunaja, je tedaj bil naseljen v nemškem Beogradu.

Leta 1717. je bil za sodnika v nemškem Beogradu izvoljen Friedrich Ferry de Stadler. Razdelil je mesto v šest okrajev in postavil na čelo vsakega svojega zaupnika. Vsestransko prizadevni sodnik je skušal pri oblastvih in tudi pri cesarju doseči marsikatere privilegije, predvsem takšne, ki bi dajali mestu več svoboščin. Tako je končno 18. februarja 1742 izšel od cesarja Karla podpisani dekret, s katerim so bile komunalno-politične zadeve nemškega Beograda do podrobnosti urejene. Mesto ni dobilo samo rotovža s stolpom in uro, kar je bila tedaj redkost, ampak tudi zastavo, svoje uradništvo, zdravnika, lekarno, babico in bolnišnico, imenovano po sv. Janezu. Armenci so morali mestni upravi odstopiti neko turško kopališče, da je bilo »po krščanskem redu« preurejeno. Nov regulacijski načrt mesta je predvideval izboljšanja cest, ulic in trgov. Kljub vsem za tiste čase sodobnim higienskim ukrepom, so v naslednjih letih izbruhnile epidemije. Število prebivalstvo je moralo zaradi bolezni umreti. Leta 1730. je samo v kratkem razdobju 14 dni umrlo 200 ljudi.

Tudi obrtništvo se je lepo razvilo. Obstojalo je šest obrtnih združenj, vendar se nihče izmed obrtnikov ni smel ukvarjati z dvema obrtoma. Dvojno zaslužkarstvo je bilo strogo prepovedano. Pekov in mesarjev je bilo vsega skupaj 22, medtem ko je bilo število pivnic res precejšnje — celih 140. Prizadevanja mestne uprave, da bi se število točilnic znižalo na 50, na Dunaju niso našla odziva, ker so se bali, da bo ta ukrep imel za posledico zmanjšanje dohodkov za mestno blagajno. Prav zanimivo je dejstvo, da je že v tistem času poslovala nekaka komisija za cene, katere naloga je bila vsak mesec enkrat določiti cene za vsa živila, zlasti pa za kruh.

Nemški Beograd je imel pravico tudi do sejmov. Tri dni v tednu je bil tedenski sejem, ko so okoliški kmetje prodajali svoje pridelke. Razen tega je imelo mesto še dva letna sejma, ki sta se začela 24. junija in 28. oktobra in potem trajala 14 dni. Izbira letnega časa za sejme je bila takšna z ozirom na turške trgovce, ki so v velikem številu obiskovali te sejme. Kljub temu, da je nemški Beograd imel številne mestne pravice, vendar pravice smrtne obsodbe ni imel. Mestni grb tvorijo tri mošeje in nad njimi cesarski orel z napisom »Gross Insignum der Stadt Belgrad in Serbien 1721«.

Tudi gradbena delavnost je bila tedaj v Beogradu izredno velika. Avstrijska vojaška in civilna oblastva so zgradila takoj celo vrsto novih stavb, med njimi tudi vojašnice. Največja je bila tako imenovana würtenberška vojašnica, ki se je od mesta, kjer stoji danes »kavarna »Ruski car«, širila do ulice Kneginje Ljubice. Za tedanji čas je bila vojašnica ogromno stavbno delo. Bila je trinadstropna, imela je 4 glavne vhode in toliko oken kakor leto dni, omenja kronist o tem poslopju. To dejstvo je opevala tudi srbska pesem. Razen rotovža je imela tudi hiša vojaškega poveljnika, stolp in v njem uro, ki je tekla, kar je bilo veliko čudo in prav tako opevano v nekaterih srbskih pesmih.

Žida najdeš povsod in kadar hočeš. Živeli so tudi v Beogradu, vendar so morali ločeno stanovati v svojem delu mesta. Španjolci, ki so pred letom 1717. bili naseljeni v Beogradu, so se po okupaciji večji del izselili, vendar so na njih mesto kmalu prišli Židje iz vseh delov Srednje Evrope. Avstrijska vlada je zaradi tega izdala stroge omejitve proti Židom. Niso smeli pridobivati nepremičnin in odvzeta jim je bila pravica graditi sinagoge. Kronist iz tistega časa piše, da so avstrijska oblastva smatrala Žide za »nevarno vrsto ljudi« in so jim zato v zelo omejenem obsegu dajala dovoljenja za bivanje v nemškem delu Beograda. Najbrže izvira iz tistega časa sramotilni pridevek, ki so ga dobili Židje v Beogradu, namreč »čifut«. (Beseda je arabska in pomeni psa.) Prav tako kakor cigani, so morali tudi Židje plačevati naglavni davek.

Letni časi — motor človeškega življenja

Toplota in svetloba sta prvini, ki vzdržujeta življenje na naši zemlji, to vemo vsi. Prav sedaj, ko je pomlad dosegla višek in se že nagiblje v poletje, ko prehaja od cvetja k prvemu sadju, čutimo to sovisnost v mogočnih in lepih oblikah. Sprememba letnih časov je predvsem sprememba toplote in svetlobe; zaradi nje je v vsem živem svetu toliko drugih sprememb.

Zemlja potuje že izza neznanih vekov po svoji poti okrog Sonca.

Pri tem kroženju je zemljska os lahno nagnjena proti Soncu. Ta nagib doseza komaj kot 23½ stopinje. Na videz brezpomembna zadeva — bi kdo dejal. A prav ta poševni odnos Zemlje nasproti Soncu je bil velikega pomena za razvoj življenja na našem planetu in posebej še za človeka in njegove zadeve. Zaradi njega dobivata severna in južna polkrogla razne količine sončne toplote: medtem ko je v senci ležeči tečaj ves leden, se drugi tečaj greje v Soncu. Vsak kraj spreminja v teku leta svojo lego nasproti Soncu in dobiva od njega razne količine toplote. To je torej pojav letnih časov, a da se letni časi tako spreminjajo, je krivda ali zasluga omenjene nagnjenosti zemeljske osi.

Če bi bila zemeljska os še bolj nagnjena, bi bila toplotna razmerja na severni in južni polukrogli še večja in razlika med letnimi časi še ostrejša; še hujše zime, še bolj vroča poletja. Tečaja bi bila še bolj zamrznjena.

Če bi bila Zemlja na svoji poti okrog Sonca stala navpično, tedaj njeni prebivalci sploh ne bi poznali letnih časov.

Dan in noč bi bila v slehernem kraju enako dolga, vsak kraj bi imel svoje, skozi vse leto enako podnebje; tečaja ne bi bila zakovana v led. Toplotne in podnebne razlike bi ne bile tako velike. Na naši zemljepisni širini bi imeli vse leto približno tako toploto, kakor jo imamo sedaj v mesecu marcu. Živalim ne bi bilo treba skrbeti za zimo; zimsko spanje bi bilo odveč, prav tako ne bi odpadale dlake in rastle toplejše, ptice se ne bi selile in žuželke bi drugače reševale vprašanje svojega naraščaja. Plodite ali bi ne bila — kakor sedaj — odvisna od letnega časa, tako da pride potomstvo na svet ob ugodnem letnem času. Rastline enoletnice bi bile neznane, prav tako bi drevje v jeseni ne odlagalo listja ter bi vse ob istem času brstelo, cvetelo in rodilo sadje. Zaradi tega bi izostale ledene dobe in z njimi mnoge velike spremembe na zemeljski površini. Zakaj prav nasprotja med poletjem in zimo, razlike v podnebju in vremenu so tiste, ki so ustvarile pestro različnost živalstva in rastlinstva. Brez njih bi ostalo vse pri starem. Najbrž bi živali ne bile nikdar prisiljene, da skrbe za svojo lastno telesno toploto. Kdo ve, ali bi se pod takimi pogoji sploh razvil človeški rod? In če bi se tudi dvignilo nad ostalo živstvo kakšno višje razvito bitje in če bi le-to tudi izumilo kako orodje, se vendar zdi gotovo, da bi pod takimi pogoji nikdar ne prišlo do tega, kar je ustvarila človeška omika.

Prav klimatične in vremenske spremembe so tvorile pogonsko silo človeškega napredka v obvladovanju nar

Sprememba letnih časov je motor civilizacijskega napredka. Lahko si mislimo, kaj je pomenila za tedanji človeški rod že sama ledena doba: v koliki meri so spremenjene podnebne razmere vplivale na razvoj človeških sposobnosti in človeškega uma! Samo pod pritiskom sprememb, ki jih imenujemo letni časi in torej samo zaradi tega, ker je zemeljska os nekoliko nagnjena, je človek razvil svoje umske in moralne sposobnosti.

Mena letnih časov ga je silila, da se je za neprijazni del leta preskrbel z živežem, s toplejšo obleko in s primernim bivališčem. Koliko stvari v človeškem življenju je še danes zvezanih s spremembo letnih časov in koliko jih je bilo že v pravadni dobi, ko je stal človek nasproti prirodi tako rekoč nag in brez osnovnega znanja o njenih silah!

Samo zaradi tega, ker so se spreminjali letni časi, se je človek navadil, da je nekatere reči v naprej dogledal in temu primerno usmeril svoje dejanje in nehanje; samo tako se je naučil obvladovati svoj pohlep po hrani. Malo verjetno je, da bi se v nespremenljivih podnebnih pogojih spremenila človeška rodbina v skupnost, ki skrbi za vzdrževanje vseh članov in v kateri je mož voditelj, on razdeljuje, organizira, ukazuje. V trdovratnih in žilavih bojih s prirodo se je človek razvil v poljedelca in se naposled v nekem kraju ustalil ter spoznal pomen svoje posesti. To je vodilo k temu, da so se jeli rodovi združevati v plemena in plemena ustvarjati narode in države.

Sprememba letnih časov je povečavala boj za obstoj, obenem pa razvijala tudi medsebojno pomoč.

Tako so nastajale prve državne oblike, razvijali se prvi pravni pojmi ter začetki zakonitosti in zakonov. Zaradi njih so res da nastopale razprtije med posameznimi rodovi in plemeni, pa tudi med vladanimi in vladajočimi v posameznih združbah samih, toda taki boji, take tekme so samo razvijale duha, povečavale človeško iznajdljivost. Tako se je korak za korakom razvijalo človeštvo in polagalo temelje ne le svoji današnji organizaciji, marveč tudi znanosti in tehniki, ki sta privedli do današnjega tehničnega človeka — bitja, kakor ga stvarstvo na naši zemlji še ni poznalo in ki morda ne obstoji niti v ostalem vsemirju, če je na drugih planetih v ogromnem prostoru Rimske ceste še kaj človeku podobnih bitij.

Sprememba letnih časov: na videz zelo preprost in nevažen pojav. A če pogledamo ostreje, vidimo, da je prav to motor človeškega napredka in velik činitelj v vsej organični prirodi. Neveliko nagnjenje zemeljske osi ima ogromne posledice zlasti za najinteligentnejše bitje na našem planetu — za človeka: iz tega pojava so nastali važni pogoji za ves razvoj človeškega rodu in za smer vse njegove omike!

Po dr. H. Dekkerju.

Poldivji narodi med Burmo in Indijo

Med Burmo in Indijo se razprostira največji indijski pragozd, da, morda največji v vsej južni Aziji. Ta tropsko porasla pokrajina v velikem delu še ni raziskana. Nešteti poldivji rodovi živijo svobodno med rastlinami in živalstvom, ki je gotovo tako raznoliko kakor nikjer drugod na svetu. Med preprogo nizkih alpskih cvetk vzhodne Himalaje in med cvetovi močvirij ob bregovih Arakanija se razprostira ogromna indijska plan čez 10 širokih stopenj. Čez 100 metrov visok prelaz veže Hindvinsko dolino z Imfalom, glavnim mestom kneževine Manipurja. 800 metrov visoko sedlo Patkanj pa veže dolino reke Iravadija in Bramaputre. Pred manj kakor sto leti so še korakale burmanske vojske po teh poteh v Manipur in v gornji Asam, kjer so se tolkle v drugi burmansko-angleški vojni z Angleži. Danes gredo Japonci po njihovih sledovih.

Karavanska pot čez prelaz Patkaj drži do Mogaunga, nedaleč od najsevernejše točke burmanske železnice, čez področje Jadeitskih in Amberskih rudnikov v dolino Hukaung, kjer zbirajo prebivalci iz rodu Kačinov po pobočjih kavčuk na divje rastočih indijskih gumijevcih. Globlje po gozdovju životarijo nosorogi, bivoli, divji sloni. Fazani z ogromnimi peresi in z glavami brez čopov hite z veje na vejo. Kričeči drozgi se vzpenjajo do 3000 metrov visoko v zrak in napovedujejo mrak, ob katerem se upajo divje mačke, leopardi in tigri iz svojih skrivališč. Nevarna, neverjetno hitra, do 5 metrov dolga kraljevska kobra drsi čez mimoze. Pod njenim gladkim životom se latvice cvetja v grozi zapirajo.

Na severu se divje vzpenjajo gore, ki prehajajo v snežniške višave vzhodne Himalaje. Čisto tam gori, kjer ozka steza veže Sadijo z vzhodnim Tibetom in se vzpenja na prelaze v višini 4000 metrov nam morjem — tam gori životarijo v obupni samoti menihi s svojimi orjaškimi psi. Kakor na št. Gothardu, pomagajo tudi tod izčrpanim potnikom, kadar zaidejo v snežni metež in jim preti lakotna smrt.

V tem svojevrstnem prehodnem svetu žive prav tako svojevrstni ljudje. Nič drugače kakor »ljudje« se imenujejo sami. To je namreč pomen besede »kačin«, tibetansko-murmanskega naroda, ki ga je strasten zanos dovedel s hribovja globoko v dolino reke Iravadija in še dalje tja v pokrajino Bhamo in na zapadno Kitajsko. Pred seboj so izrinili Šane in Burmance. Kačini so vsevdilj vdani krvni osveti. Če pripadnik kakega drugega rodu ali celo sosednji vaščan umori kakega izmed njihovih mož, morajo pripadniki moriščevega rodu ali vasi plačati odškodnino s kovinami, dragulji, hrano ali s sužnji. Če tega ne store, pač prizadeti rod maščuje pokojnika s krvno osveto in s požigom. Še leta 1890. se je dogajalo, da je lahko neko pleme Kačinov v okolici Bhama vsakega prebivalca tega pristaniškega mesta ob reki Iravadiju oglasilo za »dolžnika«. Prav tako vsakogar, ki je »posredno živel od tega mesta«. Kačini imajo tudi svojevrstne poglede na sorodstvene razmere. Moški ne sme poročiti ženske, ki ima enako družinsko ime kakor on. Tudi ne sme poročiti nečakinje. Za poroko je potrebno privoljenje ženinovih in nevestinih staršev. Če eni ali drugi ne privolijo, poroka ni veljavna, četudi so se že rodili otroci. Takšne ženske so pa zelo iskane kot neveste, v kolikor je njihov ljubimec pripravljen, da si izbere drugo družico. Mnogoženstvo je dovoljeno. Vendar se redkokdo vdrugič oženi. V tem pogledu imajo pač prav take izkušnje kakor povsod drugod na svetu. Razen tega je pa marsikateri zakonec med Kačini v nevarnosti, da dobi še eno ženo, kajti tam je v navadi, da najstarejši brat prevzame svakinjo, ženo umrlega brata. Do konca preteklega stoletja je bilo še splošno v navadi, da so nepokorne otroke »za kazen« prodajali za sužnje.

Južno od bivališč Kačinov prebivajo rodovi Naga. Na ogromnem področju prebivajo dalje narodi različnih Činov, ki se delijo v pestra plemena. Govorijo tibetanskoburmanska narečja. Neki angleški gozdar, ki je daljšo dobo živel v pokrajini Činov, je rekel, da bi se Čini prav za prav morali imenovati Džini (po znani angleški opojni pijači). To so namreč silni pivci v pragozdu. Pijejo izredno močno žganje, ki si ga sami kuhajo. Ob najrazličnejših povodih se opijejo do nezavesti. »Balkoni« na njihovih stavbah na koleh imajo močne ograje, ki preprečujejo, da bi ta ali oni član družine v vinjenosti treščil na mater zemljo, kjer bi se ne samo do nezavesti potolkel, marveč bi ga tudi brž pospravil kak tiger ali drug nevšečen sostanovalec v teh gozdovih. Poleg žganja si pripravljajo tudi krepko pivo iz prosa. Ženske venomer vlečejo pipo, toda ne za svoj užitek, marveč, da s pomočjo tobaka v vodni pipi pripravljajo nikotinsko tekočino, katero nato spravijo v prazne buče. Takšno tobačno pijačo potem moški pridno grgrajo in izpljuvajo, kar je baje imeniten nadomestek za žvečenje tobaka.

Skoraj vsak Čin ima svojo puško in si sam napravlja smodnik. Med temi rodovi se še najde čudovito orožje, staro do 150 let, ki pa je tudi danes še uporabno kakor kdaj. »Lov, borba in pitje!« — je geslo teh možakov. Kljub hudemo pijančevanju dosežejo navadno vsi prav visoko starost. So vitki in visoki, ženice pa drobne in ne preveč zale. Če je katera še kolikor toliko ljubka, se mora po obrazu tetovirati, da ne bi kakemu sosedu padlo v glavo in bi se izpozabil, pa bi jo odvedel. Činske žene nosijo — v nasprotju z ženskami ostalih burmanskih narodov — kratka krilca. In sicer pojema dolžina krilc od juga proti severu bolj in bolj, tako da merijo krilca v Manipurju komaj še 20 cm. Čini lahko redijo po več žená. Za vsako smejo v pragozdu krčiti njivo določenega obsega. Potopisec, ki nam te ljudi opisuje, pravi: »Ko sem nekega Čina vprašal, koliko žen ima, je stopil iz svoje kolibe, da pregleda, koliko ima obdelanih njiv. In ko sem ga vprašal, koliko ima otrok, je klical sosede, nakar je v dolgotrajnem živahnem pomenku z njimi po številu njiv seštel, koliko ima otrok s posameznimi ženami in koliko jih je po takem vseh skupaj. Pri tem je nemirno grgral nikotinsko vodo, ki mu jo je ena izmed njegovih žena nudila iz majhne buče ter se je pri tem venomer prizadevala, da bi svoje kratko krilce potegnila nekoliko proti kolenom. In res ji je to uspelo za cel centimeter.«

Tako smo si kratko ogledali prečudno deželo med Burmo in Indijo. Angleži na svojem umiku čez Asam menda niso utegnili v hudi vročini seči po močnem pivu iz prosa. Kačini, Nage in Čini pa bodo najbrž še poznim rodovom pripovedovali ob tabornih ognjih čudovite zgodbe, kako so se nekoč pomikale raznovrstno oborožene prikazni skozi njihov pragozd.

Smrt uglednega gospodarja

Na Ljubnem v Savinjski dolini je na svojem posestvu v Juvanji umrl g. **Franc Kolenc** p. d. Jerman, posestnik in trgovec z lesom. Pokojnik je bil znan po vsej Savinjski dolini in je dolga desetletja igral veleugledno vlogo v javnem življenju Zgornje Savinjske doline. Bil je daljšo dobo župan na Ljubnem in si je pridobil za svojo občino velike zasluge. Bil je mož poštenjak, ki ga je pred vsem dičila jeklena značajnost. Bodi pokojniku ohranjen svetel spomin, njegovi spoštovani rodbini pa izražamo iskreno sožalje!

Razpored cepljenja proti davici

Ljubljana, 6. junija

Cepljenje proti davici bo mestni fizikat opravil prvič prihodnji teden od ponedeljka 8. t. m. do sobote 13. junija po naslednjem razporedu: v ponedeljek 8. junija ob 17. uri bo cepljenje v Mestnem domu, v torek 9. junija ob 17. uri v šoli na Viču, a za one, ki ne morejo čez kontrolno linijo, bo cepljenje isti dan ob 17.30 v gostilni Karo na Cesti dveh cesarjev. V sredo 10. junija ob 17. bo cepljenje v meščanski šoli v Mostah, a za one, ki ne morejo zaradi kontrolne linije v mesto, bo cepljenje isti dan ob 17.30 v prostorih gostilne Schwentner na Šmartinski cesti. Dne 11. junija ob 17. uri bo cepljenje v šoli za Bežigradom, a v petek ob 17. uri v šoli v Spodnji Šiški, za prebivalstvo Sp. in Zg. Šiške onkraj kontrolne črte bo pa cepljenje isti dan ob 17.30 v Društvenem domu v Draviah. V soboto 13. junija ob 17. bo cepljenje spet v Mestnem domu.

Ker morajo vsi otroci od dopolnjenega poldrugega leta do dopolnjenega 10. leta biti zoper davico cepljeni dvakrat, bo drugo cepljenje natanko 14 dni pozneje ter na istem kraju, kjer je bilo prvo cepljenje, ter isti dan tedna od 22. do 27. junija. Kakor že rečeno, obstoji učinkovito cepljenje zoper davico iz dveh injekcij v presledku 14 dni.

DVE URI

Popotnik je izstopil na majhni irski postaji. Tam je zagledal dve uri, toda vsaka je kazala drugače. Presenečen se je obrnil k načelniku postaje:

— Zakaj pa imate dve uri, ki kažeta vsaka drugače?

Uradnik je začuden skomignil z rameni:

— Zakaj pa naj bi imeli dve uri, če bi kazali obe enako?

Glas iz skrivnostne hiše na Starem trgu

Preteklo sredo smo objavili v »Jutru« kratek članek pod naslovom: »Ko je še strašilo na Starem trgu.« Seveda je članek zbudil dokaj pozornosti — in evo: že smo prejeli naslednje spomine:

Hiša je trinadstropna, stanovanja proti Ljubljanici so dvosobna, z okni na Stari trg pa trisobna, s predsobo in hodnikom, tako so stranke čisto ločene med seboj, posebno še, ker so stanovanja v polnadstropjih na vzhod in na zahod. Hiša ima prehod iz Starega trga na Gallusovo nabrežje. Ko je bil ta del mesta še trgovsko središče, so imeli po vseh vežah kramarji svoje štante z galanterijo, ali s čevlji. Tudi veža v tej hiši je bila oddana.

Naša družina je stanovala na Starem trgu štev. 26 leta 1898, in sicer z okni na Stari trg.

Ko se je razširila po mestu govorica, da v tej hiši nekaj ni v redu in sicer pri vnukinji hišne gospodinje, so se meščani zanimali za hišo in za skrivnostne pojave v nji. Vnukinja hišne posestnice Pavla Cigojeva, hčerka nadučitelja iz Dola ob Savi, je bila takrat moja sošolka na meščanski šoli pri uršulinkah. Bila je lepa blondinka, lase je imela spletene v dolgo, močno kito, ki ji je segala do kolen. Bila je zdrava deklica, mirna in vedno odlična učenka. S svojo staro mamo in sestrično je stanovala v drugem nadstropju proti Ljubljanici, v drugih petih stanovanjih dobre meščanske družine, ki pa niso dosti občevale med seboj izven odnošajev, ki jih zahteva vljudnost.

V prvem nadstropju z okni na Stari trg so se bavili tam stanujoči dijaki s spiritizmom, v naši družini tudi, toda medsebojno nismo vedeli za to vprav tja do skrivnostnih dogodkov. Ko se je začelo trkanje je spraševal kramar v veži hišne prebivalce, mar se tudi pri njih kaj sliši. Sprva nismo polagali resnosti na to, ko pa je postajalo zagonetno trkanje pogostejše in močnejše, nas je pritegnilo v zanimanje in ugibanje.

V tretjem nadstropju z okni na zahod so stanovali Vindišarjevi, iz te družine je bil pokojni Uroš, znan izza septembrskih dni l. 1908. Nekega večera je prišla gospa Vindišarjeva k nam, da nas vabi hišna gospodinja, če se hočemo prepričati o zadevi. Od nas sem šla z njo in njeno hčerko Ano le jaz. Sedele smo na stoleh, a tako odmaknjene od mize, sredi katere je stala petrolejka, da se nobena izmed navzočnih ni dotikala mize z nogami in ne plošče z nokami. Pavla je stala ob levem oknu nasproti mize. Med našim pogovorom je enkrat potrkalo od spodaj navzgor na mizo. Gospa Vindišarjeva je potrkala enkrat nazaj, nakar je potrkalo dvakrat, na to je gospa potrkala tudi dvakrat, a takoj zatem je udarilo pod mizo navzgor tako močno, da se je nagnila miza in je gospodinja še komaj prijela svetilko, da se ni zvrnila, miza pa se je sama postavila v pravo lego. Vsi navzočni smo osupnili. Na to se je vsedla Anica Vindišarjeva na stol sredi sobe, Pavla pa na njena kolena in kmalu je potrkalo na stol od spodaj navzgor. Ko se je postavila Pavla čisto sama sredi sobe, je potrkalo ob njenih nogah na pod. Vlegla se je na posteljo in potrkalo je na stranico ob glavi. Trkanje je bilo močno in le popolnoma izključeno, da bi trkal kdo izmed navzočnih. Trkanje se je pojavilo le v tem prostoru in le takrat, kadar je bila Pavla zraven.

Ta večer smo šli vsi skupaj iz gospodinjinega stanovanja v prvo nadstropje, kjer so se bavili dijaki s spiritizmom. Pavla je sedla k mizici in ne da bi položila roke na njo, je vprašala, ali bo ta večer še trkalo in mizica se je nagnila prav v njeno naročje. Bila je vsa preplašena, dvignila je roke, zavpila: »Joj!«, begala po sobi in prosila pomoči in rešitve teh pojavov ob njej.

Gospodinja je tožila, da ni miru in da se bojijo večera in noči. Nekega dne okrog ene ure opoldne me je prišel klicat Uroš, naj grem hitro h gospodinji, ker je trkanje zelo močno. Stekla sem po stopnicah in našla Pavlo objokano in trepetajočo in hotela je na vsak način iz stanovanja. Ko sva vštric s Pavlo stopili na prag, je močno potrkalo na podboje vrat desno in levo in nad glavo.

Pavlina stara mama je šla v župnišče, razložila zadevo in prosila pomoči. Takrat je bil šentjakobski župnik vojni kurat, prelat in častni kanonik, pokojni gospod Janez Rozman, kaplana pa sta bila gospoda Ferjančič in Nadrah, sedanji stolni prošt ljubljanski.

Proti večeru nekega dne so prišli vsi trije gospodje v zagonetno stanovanje. Prišla sem k Pavli, toda sem takoj spet odšla, ko sem jih videla ob mizi s knjigami v rokah.

Govorilo se je, da je bilo tisti čas, ko so bili gospodje iz župnišča v sobi, zelo nemirno in, da je trkalo tudi na šipe po oknih.

V članku v »Slovenskem Narodu« z dne 19. decembra 1898. je poročevalec pretiraval in sicer v tem, da so duhovi deklicu dejansko napadli, metali ob tla, da se zbije pohištvo in trese cela hiša in da stresanja in zibanja ne občuti samo deklica, temveč tudi drugi prebivalci. Tudi izraz »histerične ženske« ni bil na mestu.

Zibanja hiše nismo nikdar čutili in o premikanju pohištva v stanovanju hišne gospodinje vsaj jaz ne vem nič. Kar sem navedla je resnično, bodisi glede Pavle same, ali trkanja, ker sem to slišala in videla in tudi že prav do teh dni že marsikomu pripovedovala.

V drugem nadstropju proti Staremu trgu je stanovala gospa Ogorelčeva — teta pokojnega Bogumila Vdovića — s svojimi nečakinjami, Vida Kočevarjeva je bila pozneje igralka na slovenskem odru v Ljubljani in je umrla pred približno tridesetimi leti. Gospa Ogorelčeva mi je nekoč povedala, da je ponoči trkalo na zvonček budilke na nočni omarici in da je po večkratnem trkanju zvonček vztrajal v zvonjenju. Na moje vprašanje, če jo je bilo strah, mi je odgovorila: »Nič, pač pa sem mislila, da se je trkanje k nam preselilo.«

V našem stanovanju nismo nikdar in nikesar slišali, dasiravno smo spiritizirali vsak večer. Ali je bilo druge stanovalce v hiši strah, mi ni znano, vem pa, koliko sem prestala dvakrat na teden, ko sem prišla po 7. uri domov od mladinskega pevskega zbora Glasbene Matice. Na vsaki stopnici sem se posebej bala, da me bo kaj prijelo in sem se tresla od groze.

Kmalu po teh pojavih je Pavla izostala iz šole, pozneje je bila oddana v bolnico, ker je zaradi bojazni pred trkanjem in zaradi pojavov trkanja težko obolela na živcih. Po okrevanju je nadaljevala šole in završila učiteljišče v Gorici, vsaj tako sem slišala, ko sem se po več letih še vedno zanimala zanjo.

Ko je Pavla odšla iz hiše, ni bilo več trkanja in tudi ob njej se ni več pojavljalo.

Govorilo se je, da ji je bilo »narejeno«.

»Kakšen črnošolec je to naredil, ki zna brati črne bukve »Bog nas varuj«, so rekle pobožne ženičke in se prekrižale.

Pozneje v življenju sem čitala literaturo o spiritizmu in okultizmu, da sem imela vpogled v to zagonetno panogo. Čitala sem o tako zvanih »trkajočih duhovih«, ki se pojavijo s trkanjem pri določenih osebah in v določenih prostorih in spomnila sem se na sošolko Pavlo.

Ko sem bila otrok, mi je soseda, stara Meta, večkrat rekla: »Takrat bo hudo, ko se bo papeževa pridiga slišala po celem svetu«.

Kdo je takrat radio le slutil in kdo bi verjel, da bodo étérske sfere vezale svet? Ne bo minilo dosti časa, ko si bomo tudi z dogodki, kakršne smo doživljali v hiši na Starem trgu, docela na jasnem.

Mara J. Tavčarjeva

Kronika

• **Novi častni doktorji padovanske univerze.** Za zaključek Galileu posvečenega spominskega tedna je padovanska univerza podelila 10 učenjakom naslov častnega doktorja, in sicer pravniku prof. Rihardu Šolcu iz Lipskega, berlinskemu filozofu prof. Strangerju, zdravniku prof. Sauerbruchu, hamburškemu matematiku prof. Wilhelmu Blaskeu, vodji observatorija v Berlinu prof. Guthnicku in kemiku dr. Francu Fischerju s tehniške visoke šole v Berlinu. Razen teh je dobil diplomo častnega doktorja bolgarski ministrski predsednik Filov, madžarski profesor Albert von Szent-György, bukareški slovstvenik prof. Nikola Carzojan in vodja mineraloškega instituta na vseučilišču v Helsinkih prof. Eskola Peutti.

• **Javna borza dela v Ljubljani nujno potrebuje** večje število delavcev-težakov za delo na cesti v odseku Kalce-Grčarevec pri Planini. Vsa pojasnila daje borza dela v Ljubljani (Delavski dom), kakor tudi namestitveni oddelki občin.

IZ LJUBLJANE

u— **Proslava šestdesetletnice Friedricha von Gagerna.** Pred 60. leti se je rodil v Mokricah Friedrich von Gagern, potomec stare plemiške rodbine, ki je bivala prvotno na otoku Rügenu (Rujanci), dokler se ni oče sedanjega pisatelja zaradi svojega odklonilnega stališča nasproti Bismarckovi politiki naselil v naših krajih. Friedrich von Gagern je v nekaterih svojih romanih, zlasti v »Ljudstvu« in »Cesti«, opisoval slovenske in hrvatske kraje ter presojal z zornega kota avstrijskega plemstva njihovo nacionalno, socialno in kulturno problematiko. Ob 60 letnici pisatelja »Ljudstva« (slovenski prevod je izšel l. 1937 pri »Hramu«) je priredil Ljubljanski lektorat Nemške akademije predavanje svojega prejšnjega lektorja, zagrebškega univ. prof. dr. Franza Hilleja o F. von Gagernu in njegovem slovstvenem delu. Predavanju so prisostvovali tudi zastopniki Visokega komisarja, Armijskega generala in Zveznega tajnika, ter nemškega konzulata, prof. dr. A. Budrovich pa je predstavljal Italijanski kulturni institut. Predavatelje in občinstvo je pozdravil lektor g. dr. Drüner in izročil besedo g. dr. Hilleju, ki je orisal Gagernov literarni profil in prikazal obenem z njegovim življenjem tudi slovstveni razvoj tega korenito plemiškega pisatelja od njegovih prvih lovskih zgodb in opisov preko romana iz indijanskega življenja tja do knjige, v kateri je opisal svoj rod in v najizrazitejši obliki izpovedal svoj svetovni in življenjski nazor. Predavanje g. dr. Hilleja je tudi tokrat pokazalo obsežno literarno razgledanost s katero je umel dati profilu F. von Gagerna primeren okvir in pokazati, v čem so značilnosti doprinosa tega pisatelja v nemško literaturo. Prebral je tudi nekatere odlomke njegove proze. Lektor g. dr. Drüner se je zahvalil predavatelju za njegova izvajanja in se še posebej pomudil pri dveh poglavitnih karakteristikah Gagernove osebnosti: plemstvu in avstrijstvu. Nato je prebral besedilo spomenice, ki jo bo lektorat Nemške akademije poslal von Gagernu za šestdesetletnico.

u— **Lipe** ob sedanji Bleiweisovi prej Tyrševi cesti onkraj kontrolne črte bodo tudi zaznamovane z zaporednimi številkami kot vse lipe po mestni občini ljubljanski, ki so last mesta ali države. Kakor smo že čitali, naj se za obiranje lip stranke prijavijo mestni vrtnariji, za lipe v Dravljah pri mestnem poljskem čuvaju Antonu Ovnu v Dravljah št. 76, za obiranje lip ob sedanji Bleiweisovi ali prejšnji Tyrševi cesti proti Ježici pa pri državnem cestarju Antonu Dežmanu na Ježici št. 27. Spet opozarjamo, da bo nadzorstvo pri obiranju zelo strogo, ker je lipe treba varovati, da jih pri obiranju kdo ne poškoduje. Brez dovoljenja je seveda obiranje lipovega cvetja z mestnih in državnih lip najstrožje prepovedano ter navadna tatvina, zato pa tudi pristavljamo, da so kazni za obiranje lipovega cvetja in poškodovanje drevja po mestnih in državnih nasadih zelo hude.

u— **Solata, grah, čebula, češnje.** Tega blaga je največ na trgu. Ponudba je že nekaj tržnih dni vedno velika. Gospodinje pa si žele, da bi kmalu dozorelo še več domačega sočivja, uvoženo blago je namreč zanje še vedno predrago. Zato tudi ni prevelikega povpraševanja za novim krompirjem, paradižnikom, kumaricami, bučkami in podobnim. Sezona za beluše je že skoraj pri kraju, zato pa je vsak dan več domače glavnate solate. Včeraj je bilo na prodaj tudi nekaj uvoženega sira.

OTROŠKE VOZIČKE
globoke in športne — dobite v večji izbiri pri tvrdki »TRIBUNA« **F. Lazar, Ljubljana, Karlovška cesta 4**

u— **Poroka.** Pretekli četrtek se je na Viču poročil g. dr. Gvido Čadež, hišni zdravnik Leonišča, z gdč. Branko Peterlinovo, akademičarko iz Ribnice. Cerkvene obrede je izvršil nevestin bivši katehet prof. dr. Kotnik. — Obilo sreče!

u— **Po radijske aparate naj** pridejo tisti, ki dobe od Kr. kvesture dovoljenje zanje, ob torkih, četrtkih in sobotah med 12.30 in 13.30 uro v II. nadstropje stare cukrarne na Poljanskem nasipu št. 40. Druge dneve ta urad ne posluje.

RESTAVRACIJA
HOTELA „BELLEVUE“
obvešča cenj. goste, da **posluje kuhinja samo za hotelske pension goste.**
P. ŠTERK

u— **Vabilo na redno letno skupščino zadruge »železničarski dom«,** r. z. z o. j. v Ljubljani, ki bo dne 21. junija 1942 ob pol 15. uri v zadružnem domu, Novi trg 2, v Ljubljani, z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev in konstituiranje skupščine. 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Predlogi in pritožbe. 5. Sklepanje o letnem sklepnem računu, o uporabi poslovnega prebitka in podelitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora. 6. Volivtev: a) 2 članov upravnega odbora in b) člana nadzornega odbora. 7. Raznoterosti. Opomba: Če ne pride ob določeni uri za sklepčnost zadostno število zadružnikov, se vrši druga skupščina pol ure pozneje z istim dnevnim redom, ki sklepa pravilno ob vsaki udeležbi. (Člen 35 pravil.) — Odbor.

u— **Zahvala.** Vsem, ki so spremili mojega dragega moža ozir. očeta, gospoda Ignacija Kaiserja, bivšega tajnika Zveze trg. zav. v Ljubljani, do njegovega preranega groba in, ki so kakorkoli počastili njegov spomin, se najiskreneje zahvaljujem. Posebno pa se zahvalim za udeležbo pri pogrebu g. Šmucu, tajniku trg. gremija. — Žalujoča žena in sin.

JAMA MADELEINE
diplomirana terapeutinja
za govorilne, glasovne in dihalne motnje, deluje na šolski polikliniki, doma: **Ažbetova 4: torek, četrtek, sobota od 10. do 15.**

u— **Vodstvo po umetniški razstavi kiparja Franceta Goršeta in slikarja Mihe Maleša** bo v nedeljo 7. t. m. ob 11. uri. Vodil bo po tej pomembni prireditvi predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov akad. slikar prof. Saša Šanel. Opozarjamo, da bo po zaključku razstave določil žreb za vsakega petdesetega obiskovalca po eno umetniško podobo, ki je na ogled v razstavnih prostorih v Jakopičevem paviljonu. Vabimo na vodstvo tudi vse lastnike permanentnih vstopnic!

u— **Zadnji dan razstave Putrih-Omerza.** Umetnostna razstava Putrih-Omerza v Obersnelovi galeriji na Gosposvetski cesti bo samo še danes odprta. Razstavljene umetnine vzbujajo živo pozornost. Razstava bo odprta ves dan.

KINO MOSTE
Trojica komikov: **Hans Moser, Theo Lingen, Paul Hörbiger** v šlagerfilmu
PLES V OPERI in
HEROJI PLANIN
Richard Arlen
Predstave: nedelja ob 14. in 17, delavnik ob 17.30. — Še vedno pri starih, najnižjih cenah — dva filma!

u— **Čebelarji ljubljanske podružnice,** ki hočejo postaviti svoje čebele v hojevo pašo v Tomišlju, naj jih prijavijo do 15. junija Društveni čebelarni in plačajo določeno pristojbino. Oskrbe naj si takoj propustnico za prestop ljubljanske mestne meje.

u— **Nesreče.** Z levico je po nesreči udarila po šipi in se hudo obrezala 10letna hči trgovskega potnika Marija Kordeševa iz Ljubljane. Popadljiv pes je ugriznil v nogo 10letno hči krojača Pavlo Vodetovo iz Ljubljane. Na cesti je padla in si zlomila levico 36letna pletilja Ana Bezlajeva iz Ljubljane. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Iz Trebnjega

t— **Velika javna dela.** Na predlog tukajšnjega komisarja g. Ivana Bana je Visoki komisar odobril znesek 250.000 lir kot prvi obrok za pričetek javnih del, ki jih mora na svojem področju izvesti občina Trebnje. Znesek se bo porabil takole: 150.000 lir za regulacijo »Vejarce« na Hudejah, 100.000 lir pa za regulacijo Temenice. Dela so že v teku. Dolgoletno vprašanje regulacije Temenice in Vejarce je s tem dokončno rešeno in je ljudstvo z zadovoljstvom sprejelo vest o pričetku teh velikih javnih del, ki so bila v načrtu že nekaj let.

t— **Nadomestek modre galice** so te dni prejeli vsi naši vinogradniki. Razdelitev je izvršila občina v razmerju s stvarno potrebo vsakega posameznega vinogradnika in je za prvo škropljenje naših vinogradov s tem poskrbljeno.

t— **Suša.** Po zadnjem deževju, ki je bilo sicer izdatno, je nastopila suša. Zaradi hude sončne pripeke so polja tako razsušena, da posamezne kulture že venejo. Potreben je izdaten dež, da bi posevki normalno uspevali. V splošnem ljudje že osipavajo krompir, okopujejo koruzo, plejejo peso in korenje, nekateri so pa že pričeli s košnjo. Pšenica že gre v klasje in bo kmalu cvetela. V vinogradih kaže najlepše.

MODA IN DOM

Vezenje iz križcev

Križci, ki jih izvezemo s pralno rdečo ali modro prejico — to staro vezenje, ki je moda nanj že malone pozabila —, križci so zopet moderni! Iz starih zvezkov in že zavrženih predlog izkopljemo ta ali oni vzorec s križci in glej: nudi nam čudovite možnosti... S križci lahko izvezemo malo čepico, ki jo nosimo k športni obleki, prav tako platneno torbico in pas, s križci osvežimo staro platneno blazino ali prt, s katerim pogrnemo vrtno mizo. Tudi otroške oblekce postanejo nenavadno ljubke, če jih okrasimo s kakim drobnim vzorcem iz križcev. Najbolj od vsega pa so nam všeč platnene vrtne obleke, ki jih lahko pošijemo s širokimi progami tega vezenja. Obe obleki, ki ju vidite na naši skici, sta celo iz navadnega bombažastega blaga, in sicer je prva temnozelena ter izvezena z rumeno prejico, druga pa naravnobarvna, okrasimo pa jo s temnorjavimi ali črnimi vzorci. Obe sta skrajno preprosti, praktični in nenavadno ljubki!

Čudovito sredstvo proti plešavosti

Že ste prisluhnili, kajti počasi, toda sigurno izpadajoči lasje na glavi vašega soproga vas že dolgo skrbijo. Izdali vam bomo preprosto skrivnost sredstva proti plešavosti: pripravite svojega moža do tega, da si bo masiral lasišče. Najboljše zanj pa tudi za vas je, če mu to masažo sleherni dan pokažete na lastni glavi. To pa se napravi tako: najprej si položite vseh deset prstov na glavo. Palec ostane nepremičen, ostali prsti pa krepko masirajo lasišče in potiskajo kožo sem in tja. Po tej vsakdanji masaži lasje ne bodo več izpadali niti vam niti vašemu možu.

Podarite mu tudi dve dobri krtači. Z obema hkrati naj si po masaži zjutraj in zvečer temeljito obdeluje glavo — in ostal bo lep in mlad, dokler bo le hotel!

Čudežni recept za milo

Ali hočete napraviti iz ½ kg mila novo milo, ki bo tehtalo 3 kg 200 g? Tu je navodilo: V velik lonec, v katerega nalijete 5 litrov vode, nastrgajte ½ kg mila in dve srednje veliki sveči. Dodajte še ¼ kg natrona, zavoj Persila ali podobnega sredstva ter 125 g glicerina. Vse to kuhajte prav počasi tri ure in od časa do časa pomešajte. Pazite na to, da je posoda dobro pokrita. Po treh urah izlijte zmes v primerno posodo, od koder jo boste izluščili šele tedaj, ko se bo strdila.

Še nekaj iz riža

Genoveški riž. Dve pesti riža na osebo dušimo na vročem olju s sesekljano čebulo, potem zalijemo riž s toliko vode, da ga prekrijemo v trikratno višino. Če imamo škatlo sardin, pa dušimo na olju teh sardin nekaj sesekljanega peteršilja, sardine, dve slani sardeli in nekaj pesti že mehkega graha. Ne ustrašite se, če pokajo sardine na vročem olju kakor majhne strojnice — to je samo srebrna koža, ki se kmalu unese! Že mehki riž damo potem v namazano kozico, posujemo s parmezanom grahom in sardinami, polijemo z gosto paradižnikovo omako ter postavimo za nekaj časa v vročo pečico. Jed je izborna — pravi ribji rižoto!

Riž s krompirjem. V dveh litrih vode kuhamo olupljene, na kocke zrezane štiri krompirje. Ko nekaj časa vrejo, dodamo ¼ kg riža, osolimo in kuhamo kakih 20 minut. Nato napravimo prežganje, ga razredčimo z malo vode in ga damo k rižu in krompirju. Jed začinimo z žlico kisa, z majaronom in lovorovim listom. Ko serviramo potresemo s parmezanom.

Oblekce iz katuna

Za mlada dekleta si ne moremo misliti bolj svežih in cenenih oblek od poletnih oblek iz katuna. Mlada kakor prvo poletno jutro je obleka iz katuna s svojim rožastim krilom in z nekoliko naivno garnituro iz belega pikeja. Ta beli ovratnik lahko zapnemo na stranske gumbe, tako da ga lahko vsak hip tudi snamemo. Prav za vrt in za deželo napravljena pa je naslednja obleka iz svetlosinjega katuna, ki jo obrobimo s črtastim tvorivom ter prepašemo s črtastim pasom.

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

61. Kaj je bil atrij?

62. Kateri oblačilni kos se imenuje kakor neki španski ples?

63. Kaj pomeni izraz »secesija«?

64. Zakaj so imele srednjeveške postelje pogosto nebo iz lesa ali blaga?

65. Katera je najdaljša evropska reka?

•

66. Čarobni kvadrat:
V kvadrat s petimi polji v vodoravno in navpično smer (skupaj torej 25 polj) postavite številke od 7 do 31 tako, da bodo dale v vodoravno, navpično in diagonalno smer vsoto 95!

67. Za spretne računarje:
Sestavite računsko nalogo tako, da boste s seštevanjem 1, 1, 1, 1, 1, 1 dobili vsoto 12!

68. Zamotano sorodstvo:
V družbi sedijo brat in svak, žena in svakinja dveh navzočih mož. Koliko oseb je to najmanj?

•

69. Šahovski problem:
Na drugače prazni šahovnici stojita bel in črn stolp. Koliko različnih položajev zavzemata ti dve figuri lahko ena napram drugi?

70. Nedeljska križanka:

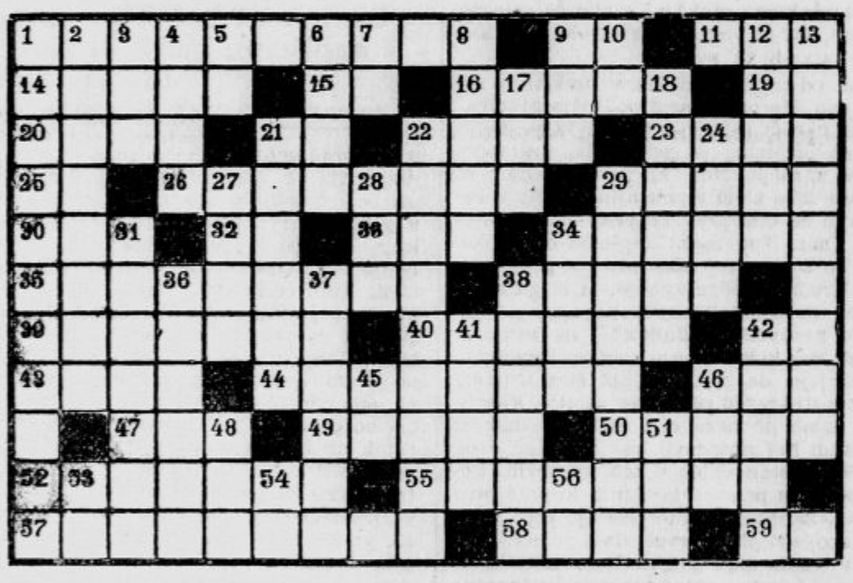

Vodoravno: 1 prirodoslovna veda, 9 osebni zaimek, 11 strupena žuželka, 14 gl. mesto Estonije, 15 nota iz solminizacije, 16 planota v Aziji, 19 geografski pojem, 20 moško ime, 21 kratica za dolžinsko mero, 22 položaj, obnašanje, 23 kralj ptičev, 25 kazalni zaimek, 26 delovanje morske vode in valov na skalovje, 29 leseni hlod, tnala, 30 oseba iz Gotovčeve opere, 32 reka v Westfaliji, 33 razdobje, 34 bog zla in teme pri Perzijcih, 35 panoga umetnosti, 38 srednjeveško podložniško opravilo, 39 vrsta blaga, 40 francoske kolonije v Afriki, 42 grška črka, 43 zelenice v puščavi, 44 starogrška boginja lova, 46 prislov kraja, 47 † japonski državnik, 49 človek, ki ve kaj je lepo, 50 vrsta slaščic, 52 Dvořakovo ime, 55 naš izraz za monotone, 57 četrtletje, del šolskega leta, 58 veznik, 59 nota.

Navpično: 1 naziv za češke in moravske dežele pod nemškim pokroviteljstvom, 2 nauk o govorništvu, 3 moško ime, 4 telesna poškodba, 5 staroslovanska pijača, 6 reka v Bolgariji, 7 Ludolfovo število, 8 telovadna vaja, 9 številnik (nedoločni), 10 nikalnica, 12 dan v tednu, 13 nekdanja cehna, ki se je pogreznila v morje, 17 žensko ime, 18 adverb, 21 prelepa, 22 priprava, s katero dokažemo, da se dolžina podaljša zaradi toplote, 24 del roke, 27 pristanišče v Italiji, 28 hijat, pesniški pojem, 29 Čapkov roman, 31 zagledati, 34 svobodno podedovano posestvo za časa fevdalizma, 36 vrsta zdravnika, 37 mesto v Južni Italiji, 38 bog morja, Posejdonov sin, 41 del molitve, 42 prenočišče, gostilna, 45 inicijalki našega pisatelja, 46 izrastek nekaterih rastlin, 48 osebni zaimek, 51 organ vida, 53 kratica za »na razpolago«, 54 latinski zaimek, 56 kem. znak za litij.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1 merkantilizem, 11 bal, 14 Argo, 15 lev, 16 risati, 18 Nazor, 20 Io, 21 Ema, 23 klet, 24 trpkost, 25 kri, 26 piano, 27 lan, 29 april, 30 Sas, 31 Oberon, 34 ri, 35 toast, 38 let, 39 Merežkovski, 42 Fran (Ramovš), 43 rival, 44 Anita, 45 ar, 46 Indija, 48 Jan, 50 dilema, 52 Amadeus, 54 mikado, 55 rana, 56 Albanija, 57 Ira.

Navpično: 1 Montgolfier, 2 razplet, 3 krokar, 4 agronomija, 5 no, 6 ilo, 7 le, 8 iveri, 9 era, 10 mi, 11 balasti, 12 Atena, 13 litosfera, 17 ski, 19 ar, 20 Ita, 22 Milton, 25 križ, 26 plastika, 28 preljub, 32 Bern, 33 Nevada, 36 Ovidij, 37 skala, 40 Ra, 41 kan, 43 rima, 45 Amor, 47 dan, 49 Asa, 51 Edi, 53 el, 54 mi.

REŠITEV VPRAŠANJ 6. t. m.

51. Prva svetovna vojna se je začela z vojno napovedjo Avstro-Ogrske 28. julija 1914. Srbiji.

52. Izraz »zadnji Mohikanec« je posnet po naslovu nekega romana J. E. Cooperja.

53. Beseda »amen« pomeni po naše: da, zares, tako bodi.

54. Belučistan leži v južnovzhodnem delu Iranske visoke planote.

55. Element je snov, ki se ne da razdeliti v druge snovi, po naše prvina.

•

56. Kje so posamezni deli:
Sledeča slika nam kaže eno izmed rešitev te naloge:

•

57. Čarobni kvadrat na nov način:
Rešitev nam kaže slika.

•

58. Teža in velikost:
Lažja kocka tehta 153.6 g, težja pa 300 g. Enako veliki kocki iz vode, ki ima specifično težo 1, bi tehtali 64 g in 125 g, merili bi torej 64 oziroma 125 kubnih centimetrov. Stranica manjše kocke meri tedaj 4 cm (4 na 3. potenco je enako 64), stranica večje kocke pa 5 cm (5 na 3. potenco je enako 125).

•

60. Deset številk — četvero števil:

1	9
760	238
9852	1047
43	56
10656	1350
najv. možna vsota,	najm. možna vsota.

Z Gorenjskega

Koroški štab. Nadomestni gauleiter Thiemel je sestavil koroški štab, ki bo poslej pripravljal važne prireditve na Koroškem in na Gorenjskem. Štab vodi dr. Pachneck. Pri vodstvu stranke v Celovcu so se izvršile nekatere izpremembe. Glavni pribočnik gauleiterja in vodja deželnega tiskovnega urada dr. Gustav Adol **Pogatschnigg** je moral spet odriniti k vojakom. Njegovo mesto je prevzel Rihard Moschner. Kot vodjo koroške tujsko-prometne zveze pa dr. Pógatschnigga nadomešča vladni ravnatelj dr. Burger-Scheidlin.

Za vojake na oddihu je bila v Kranju prirejena vesela prireditev v okrašeni kantinski dvorani. Vojaki so poleg veselega sporeda prejeli tudi zavojčke z darili. Podobna obdaritev je bila v Škofji Loki. Tudi v bolnišnici na Golniku, kjer je na okrevanju več vojakov, je dobil vsak vojak zavojček. V kranjskem okrožju vodi referat za obdarovanje vojakov ga. Buchnerjeva.

Huda prometna nesreča. Prevaljski župnik Teodor Stückler se je peljal na svojem motornem kolesu proti Guštanju. Na ovinku mu je pridirjal nasproti tovorni avto Siemensove tvrdke iz Dravograda. Stückler je izgubil oblast nad motorjem in je treščil v tovorni avto. Odletel je v velikem loku s hudimi poškodbami. Prepeljali so ga v bolnišnico v Celovcu.

Huda nesreča. Ko so v Podgori pri št. Vidu podirali star kozolec, je udirajoče se trhlo leseno ogrodje pokopalo pod seboj 17letnega Vinka Turka. Počila mu je lobanja in dobil še druge hude poškodbe. V precej obupnem stanju je bil prepeljan v bolnišnico na Golniku. — V Kropi je po daljšem bolehanju umrla posestnica Marija Ažmanova. Njenega pogreba se je udeležilo mnogo ljudi iz vsega okoliša.

Kolesarjeva nesreča. 50 letni mizar Kristjan Košir se je peljal proti Hrušici s kolesom. Po nesreči je zavozil v volovsko vprego. Pri padcu so se mu pretresli možgani in zlomila se mu je nosna kost. Ima hude poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico.

Iz Spodnje Štajerske

Novi grobovi. Na vzhodni fronti so padli: lovec Jožef Osim, 19 letni lovec Ernest Zierer in 21 letni lovec Anton Svenšek, vsi trije iz Maribora. — V kopališču Gleichenbergu, kjer je bil na zdravljenju, je umrl nagle smrti za srčno kapjo 67 letni mariborski veletrgovec Karel **Saria.** Pokopali so ga v petek popoldne na evangeljskem pokopališču na Pobrežju pri Mariboru. — V visoki starosti 80 let je umrla v Laškem ga. Fani **Stožicki.** V mariborski bolnišnici so umrli 36 letni sodarski mojster Jakob **Rokavec** iz Žusma, 67 letni čevljar Anton **Petrak** ter 69 letni poštni poduradnik v pokoju Martin **Tušar,** doma iz Maribora. Bil je menda poslednji poštni ambulantnik, ki je oskrboval ladijsko poštno službo pri Lloydu na progi iz Trsta v Aleksandrijo.

Mariborčan na graški univerzi. Preteklo sredo je imel na graški univerzi nastopno predavanje prof. dr. Dadieu, ravnatelj zavoda za teoretično in fizikalno kemijo. Nastopno predavanje se je glasilo: »Prirodne znanosti v novi državi«. Prof. dr. Dadieu se je rodil 1901 v Mariboru, študiral pa je v Gradcu, kamor se je tudi vrnil kot izkušen znanstvenik. Doslej je napisal nad 60 razprav.

Slovenske gorice v cvetju. »Tagespost« objavlja daljši članek, v katerem pravi, da so Slovenske gorice in z njimi vsa Spodnja Štajerska v takem cvetju kakor še nikoli. Povsod je razgibano delo, vsak košček zemlje je obdelan. Ljudje si prizadevajo z dvojnim trudom. Še nikoli niso bili vrtički ob hišah tako obdelani kakor letos.

Šahovska tekma med Mariborom in Gradcem bo odigrana današnjo nedeljo dopolne v kavarni »Herrenhof« v Gradcu. Mariborčane vodi sodni svetnik dr. Tiroch.

Po pomoti je pila špirit. 18 letna Matilda Baničeva v Mariboru je po pomoti segla po špiritu. Ožgala si je grlo in nastopili so znaki zastrupljenja. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer so ji izprali želodec.

Enajsti otrok se je rodil Jožetu Ratajcu v Celju. Sedem fantov in četvero deklet je pri življenju in so vsi prav čili. Jože Ratajc se je boril v prvi svetovni vojni, zasula ga je mina in je bil dvakrat ranjen od drobcev granate.

Zaupna posvetovalnica

Na »Zaupno posvetovalnico« se lahko zaupno obrne vsakdo, v kateri koli zadevi osebnega značaja. Za odgovor je treba poslati: izčrpen opis zadeve, o kateri se želi nasveta, rojstne podatke, spol, zakonsko stanje, stopnjo izobrazbe, poklic, značko za odgovor in kupon, ki je uvrščen v vsako nedeljsko številko »Jutra«. Kdor želi analizo svojega značaja ali značaja kake druge osebe, naj priloži čitljiv s črnilom pisan rokopis. Kolikor je zaželjenih analiz, toliko naj bo priloženih kuponov iz zadnje nedeljske številke »Jutra«. Zanimanke in zanimance opozarjamo, da anonimna (nepodpisana) vprašanja ne bodo upoštevana. Tajnost je zajamčena. Odgovore objavljamo v vsaki ponedeljski in četrtkovi številki »Jutra«. Vprašanja je nasloviti na: Uredništvo »Jutra«, (Zaupna posvetovalnica), Ljubljana, Puccinijeva 5.

KUPON
za
Zaupno posvetovalnico
Štev. 12

SPORT

Iz italijanskega sporta

»Sportna obnova«, članek A. Nicotere iz knjige »Zgodovina in ustanove fašizma«

Iz obsežne knjige »Zgodovina in ustanove fašizma«, ki jo je napisal nalašč za Slovence Alessandro Nicotera, posnemamo tudi za naše čitatelje kratek sestavek, ki je posvečen vprašanju sportne obnove pod okriljem fašističnega reda. Pisec izvaja v njem doslovno:

»Popolna uvrstitev italijanske mladine v liktorske organizacije je dala, kakor si je lahko zamisliti, novo vzpodbudo vsem sportnim panogam, ki so jih nekoč gojile samo majhne skupine ljudi, in to izključno v tekmovalne namene, ki pa danes streme po fašističnih načelih k zdravju, demografskem razvoju, vojaški vrlini in izoblikovanju značaja plemen.

Zelo obsežni in umno sestavljeni telovadni in sportni sporedi GIL-a zasledujejo te smotre. Velika režimska organizacija razpolaga z ogromnimi stadioni, telovadnicami in šolami, pa tudi z moško akademijo Farnesine v Romi in z žensko akademijo v Orvietu. Podobno, čeprav z močnejšim sportnim stremljenjem v zvezi s starostjo mladine, ki tamkaj sodeluje, je sportno delovanje mladinskih fašijev in univerzitetnih skupin. Iz tega krasnega sadovnjaka sil prihajajo vsako leto prvaki, toda kar je najvažnejše, je ogromno število mladih ljudi iz mest in z dežele, ki so se na morju ali v gorah navdušili za sport z enako vnemo, kakršno je fašizem vcepil tudi vsem ostalim odsekom italijanskega življenja.

Pri takem sportnem udejstvovanju na tako široki podlagi je posebno važen prispevek Dopolavora, ki uspešno opravlja propagando med približno 4 milijoni članov, ki izvirajo vsi, bodisi moški ali ženske, iz uradniških, delavskih in kmečkih krogov.

Sportne prireditve nadzira in podpira v Italiji CONI, ki mu predseduje sam Tajnik Stranke in v katerem je že od leta 1926., ko je Duce sklenil preurediti italijanski sport, zastopanih vseh 25 narodnih sportnih federacij. V teh federacijah so razna društva, zbrana po posameznih panogah, ki jih goje.

Medtem ko zasledujejo organizacije GIL-a, akademskih skupin in Dopolavora, čeprav se udeležujejo v sportu v splošnem okviru CONI-a in narodnih sportnih federacij, politične kriterije pri svojih prireditvah (predvsem zaradi velikih kolektivnih nastopov, ki pomenijo najbolj tipične in najbolj pomembne manifestacije fašističnih sil), goje v društvih, včlanjenih v CONI-u, zlasti tekmovalno in izrazito borbeno stran v sportu. Ta vrhovna sportna ustanova ima v vsaki pokrajini svoj pokrajinski odbor, ki vzporeja vse delo, skladno z navodili osrednjega predsedstva.

»Sportni podvigi — tako je rekel Duce atletom — dvigajo prestiž države, navajajo človeka na pošteno borbo na odprtem polju, kjer se meri ne samo fizična vrlina, temveč tudi duhovna sila narodov.«

Dvajsetletni uspehi na področju italijanskega sporta so po zaslugi Ducejevih navodil veličastni, saj postavljajo Italijo v tem pogledu med prve sportne narode na svetu. Vsi ti uspehi so bili brez dvoma izvedljivi samo v ozračju fašizma in s pomočjo pravih skrbnih priprav s strani režima.

Kolajna za atletske vrline in zvezda za sportne zasluge sta častni odlikovanji, ki jih je določil režim kot nagrado za sportne prvake in najbolj agilne sportne delavce. Dalje je režim podpiral vse vrste sporta s tem, da je dal na razpolago velike nagrade za velike narodne prireditve, podrejena krajevna oblastva pa so s svoje strani skrbela za prestiž in udomačenost sporta med širokimi sloji naroda.

Kako se je sport razširil v Italiji v času fašističnega režima in kakšne uspehe je dosegel v tej dobi, kažeta najbolj številčni porast članstva v vseh društvih in izboljšanje tehničnih rezultatov v vseh panogah. V ostalem je kolektivni značaj sporta v Italiji vplival tudi na množico, ki se je na primer nenavadno navdušila za lahko atletiko, tako da je ta sportna panoga splošno priljubljena pri mladini in občinstvu. Enako velja skoraj tudi za telovadce, v mnogo večji meri pa še za nogometaše in kolesarje, ki so tako znani pri širokih plasteh, da se vsaka njihova prireditev spremeni v veličasten nastop, od koder se rekrutirajo prvaki, ki potem na mednarodnih tekmovanjih odnašajo največje nagrade. Skoraj enako slavo so Italiji prinesli v tujini tudi njeni rokoborci, plavalci in veslači in še mnogi drugi, ki so napisali čudovito lepe strani v knjigi svetovnega sporta.

Sport je s fašizmom stopil med prizadevanja imperialnega značaja, in sicer zaradi svoje dozorelosti, kakor tudi zaradi resničnih velikih uspehov v njegovih posameznih panogah.«

Boksarski dnevi v Romi

Te dni potekajo v italijanski prestolnici velike boksarske prireditve, katerih se udeležujejo zastopniki treh držav, in sicer Italije, Nemčije in Madžarske, torej vseh onih, ki so si na nedavnem evropskem prvenstvu v amaterskem boksu v Vratislavi priborili najboljša tri mesta. Obenem je v teh dnevih sklican tudi kongres mednarodne boksarske federacije, na katerega so poslale svoje zastopnike skoraj vse evropske države, vsega 16. Za vse te prireditve, bodisi na deskah ali pa za zeleno mizo, vlada ne samo v mestu, temveč po vsem sportnem svetu veliko zanimanje, saj se poleg napetih borb med najboljšimi evropskimi boksarji polagajo zdaj tamkaj tudi temelji za novo ureditev boksarskega sporta, kakor jo narekujejo sedanje nove razmere v Evropi.

Boksarski troboj na deskah se je začel na praznik 4. t. m. popoldne v Nacionalnem stadionu pred zelo številnim občinstvom. Prireditev so počastili tudi številni odličniki, med njimi Tajnik Stranke, predsednik Mednarodne boksarske zveze, predsednik italijanske boksarske zveze in mnogi diplomatski predstavniki držav osi. Vsega je bilo ta dan na sporedu 8 srečanj, v katerih so zmagali, kakor sledi:

v muši teži Italijan Paesani po točkah, njetežki teži Nemec Baumgarten po točkah v lahki teži Nürnberg (Nemčija) po točkah, v srednjelahki teži Madžar Gyula zaradi odstopa nasprotnika Nemca, v srednjeteški teži Nemec Baumgarten po točkah in v težki teži Nemec Ten Hoff zaradi odstopa nasprotnika. Neodločena sta ostala dvoboja v petelinji teži med Nemcem in Madžarom ter v srednji teži med Italijanom Battaglio in Madžarom Szalayem.

Po prvem dnevu tekmovanja je stanje točk naslednje: Nemčija 7, Italija 5, Madžarska 4.

Čisto na kratko

Zagrebški Hašk je odigral dve prijateljski tekmi v Bukarešti. Proti Venusu se je moral zadovoljiti z remisom 1:1, v drugi tekmi pa je imel za nasprotnika kombinirano garnituro Juventusa in Venusa in je zmagal s 5:1.

V madžarskem prvenstvu je zadnjo nedeljo prišel do izredno visoke zmage Ferencvaros, ki je porazil Kispest s 5:1. Moštvo Novega Sada se je dobro držalo proti Gammi in doseglo neodločeni izid 3:3. V prvenstvu vodi še zmerom Csepel s tremi točkami naskoka pred Szolnokom in Ujpestom.

Dunajska Admira, ki gostuje zdaj v Turčiji, je prvo tekmo v Carigradu, vsekakor proti turškemu prvaku Fenjer Bagdže, izgubila tesno z 1:2. Častni gol za Dunajčane je ustrelil znani napadalec Gauchel.

Madžarski teniški igralci in njihov najboljši predstavnik Asboth so zadnjo nedeljo v Beogradu nastopili pred nemškimi vojaki. Da je publika videla čim več dobrega tenisa, so igrali vsak proti vsakemu, toda samo v enem setu. Najboljši vtis je zapustil tudi tukaj Josip Asboth, ki je premočno porazil oba tovariša Gaboryja in Szigetija, pa tudi v doublu skupno z dr. Mayerjem mu onadva nista mogla do živega. Kakor znano, so zdaj Madžari že v Zagrebu na turnirju za romski pokal s Hrvati.

Po vsej Finski zbirajo v teh dnevih razno sportno opremo za atlete, ki jo mislijo od doma poslati vojakom na fronto, da se bodo lahko sem in tja posvečali atletiki, kadar bodo imeli kaj odmora za fronto.

Pri nemških table-teniških prvenstvih v Draždanih sta se najbolj uveljavila oba Dunajčana, in sicer Wunsch kot zmagovalec v singlih in skupno z drugim igralcem tudi v doublu, ter Trude Pritzi, prav tako kot najboljša v singlih in z drugo partnerico tudi v doublu. Jeseničanov, ki so se do Dunaja držali prav dobro, na tem prvenstvu očitno ni bilo.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

veljavne od ponedeljka 8. t. m. zjutraj

Ljubljana, 6. junija.

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2, št. 2088/10, Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene *od ponedeljka 8. junija 1942-XX zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.*

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Kislo zelje na drobno 3 L, kmečko kislo zelje 2.50 L, kisla repa 2 L, kolerabice 3.50 lire, rdeči korenček brez zelenja 4 L, črna redkev 1.50 L, redkvica 4 L, osnaženi hren 4 L, šopek zelenjave za juho 0.50 L, peteršilj 4 L, por 3.50 L, zelena 4 L, trda in zdrava domača čebula 4 L, šalota 5 L, česen (25 glavic na kilogram) 7 L, berivka 3 L, glavnata solata 5 L, otrebljeni, a ne namočeni zeleni radič 5 L, ne namočena mehka špinača 4 L, domači beluši 9 L, rabarbara 4 L, češnje 6 L, liter bezgovih jagod 6 L, kilogram šipka 8 L, kilogram lipovega cvetja 20 L, jajca po 1.75 lire.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 15 na modrem papirju. Posebno pa opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah naprodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti snažna in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu temveč tudi na živilskih trgih v Mostah na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Iz Hrvatske

Dobrodelne znamke v korist »Pomoči«. Z odobrenjem prometnega ministrstva je dovoljeno »Pomoči« izdati dobrodelne znamke. Serija bo obsegala tri znamke, in sicer rdečo za 3 kune z doplačilom 1 kune, rjavo za 4 kune in doplačilo 2 kuni ter modro za 5 kun in doplačilom 5 kun. Naklada bo znašala 10.000 malih pol po 25 kosov. Znamke bodo v prometu tri mesece. Načrte je napravil akademski slikar Oto Antonini.

Pesniški večer v Nemški akademiji v Zagrebu. Preteklo sredo je nemška akademija priredila v svoji dvorani pesniški večer Heinricha Zillicha, znanega erdeljskega pesnika in kulturnega politika.

Nov spomenik v Zagrebu. Odposlanstvo Hrvatskega muslimanskega društva v Zagrebu je obiskalo mestnega župana in ga prosilo, naj določi mesto za spomenik, ki ga namerava društvo zgraditi dr. Safetu begu Bašagiču.

Filatelistična razstava v Banja Luki. V dneh 13. in 14. t. m. bo v Banja Luki prva filatelistična razstava, ki se je bodo udeležili tudi sarajevski filatelisti. Ob tej priliki bo dana v promet redna poštna znamka za 100 kun v nakladi sto tisoč kosov. V dneh razstave bo banjaluška pošta žigosala s posebnim žigom.

Proslava 75letnice Ljudskega vseučilišča. V Budakovcu pri Virovitici so na svečan način proslavili 75letnico ljudskega vseučilišča. V šolo so vzidali spominsko ploščo.

Seme in zemlja zastonj. Ker je ostalo v Zagrebu še mnogo zemljišč neobdelanih, poziva ustaški stan v Zagrebu vse revne meščane, naj se prijavijo za obdelovanje. Seme bodo dobili od kmetijskega ministrstva in jim ne bo treba plačati za zemljišče nikake najemnine.

Gradbena delavnost v Karlovcu. V kratkem bodo začeli s podiranjem stavbe na Strossmayerjevem trgu, v kateri se nahaja pekarna. Na prostoru bo urejen trg. Sodobno urejeno vojaško pekarno bodo začeli v kratkem graditi drugje.

Smrt stoletne starke. V Mostaru je umrla sto let stara ga. Andja Rebac, ki je vse življenje trdo delala in živela za svojo družino. Pogreba se je udeležilo mnogo meščanov.

Geno Senečič v Nemčiji. Iz Gradca, kjer so vprizorili Senečičevo delo »Spis štev. 516«, se je Senečič odpeljal v Berlin, kjer je obiskal predstavnike nemškega javnega in kulturnega življenja, iz Berlina pa je odpotoval v Stettin, kjer je prisostvoval izvedbi »Spisa štev. 516«.

Priprave za proslavo Poglavnikovega godu. Po vseh hrvatskih krajih se vrše priprave za svečano proslavo Poglavnikovega godu, ki bo v soboto 13. t. m.

Dovoz jagnjetine v Sarajevu. Po statističnih podatkih je bilo v mestu od 17. aprila do 17. maja izvoženo iz Travnika v Sarajevo 3500 glav jagnjetine. V istem razdobju preteklega leta so iz Travnika v Sarajevo poslali 8500 jagnjeti.

Dovoz mleka v Zagreb. Mestno poglavarstvo v Zagrebu sporoča, da se mleko potrošnikom lahko dostavlja iz vseh krajev okolice Zagreba do 25 km oddaljenosti. Mleko mora imeti 3.6 odstotka maščobe in ne sme biti dražje kakor 10 kun liter.

Nov veliki župan. V Varaždin je dopotoval nov veliki župan dr. Šimunič.

Zgodovinska raziskovanja v Travniku. V Travnik je prispel kustos državnih hrvatskih muzejev dr. Josip Korošec, ki je začel raziskovati starine iz predzgodovinskih časov.

Nove orgle v Tuzli. Katoliki v Tuzli so v spomin na obletnico Neodvisne države Hrvatske sklenili kupiti nove orgle. Denar je že zbran.

Otvoritev delavskega okrevališča. V Orahovici je bilo otvorjeno delavsko okrevališče, ki je služilo prej zavarovancem Merkurja.

Delavska čitalnica v Osijeku. Hrvatska delavska zbornica je ustanovila v Osijeku čitalnico za hrvatske delavce.

Razdeljevanje modre galice. Za varaždinski okraj je prispelo 8000 kg modre galice, ki jo bodo občine razdelile med vinogradnike po številu popisanih trt.

Krstni botri in botrice se javljajo. Tekoči teden je na Hrvatskem posvečen materi in otroku. V zvezi s tem je organizirana akcija, da se premožni zasebniki in ustanove prostovoljno javijo v tem tednu rojenim revnim otrokom za botre in botrice. Po poročilih hrvatskih listov se je pozivu odzvalo veliko število zasebnikov in javnih zavodov.

Visoka kazen za tihotapljenje mesa. Ivo Probojčević, funkcionar državne delovne službe in solastnik restavracije »Ivo« v Zagrebu, je bil pred sodiščem zaradi tihotapljenja mesa obsojen na leto dni prisilnega bivanja v delovnem taborišču, na 14 dni zapora in 50.000 kun denarne globe. Poleg tega pa mora podjetje plačati še 100.000 kun denarne globe, ker je kupovalo tihotapljeno meso.

Učiteljice naj dajejo vzgled. Hrvatsko prosvetno ministrstvo je izdalo okrožnico, naj se žensko učno osebje v obleki in v vsej pojavi vzgledno obnaša. V šoli in v privatnem življenju je šminkanje in lepoticenje prepovedano. Prav tako ni dovoljeno nositi kratkih oblačil, ki ne učinkujejo dovolj de defektno.

Zborovanje ustaških edinic. V soboto je bilo zborovanje vseh ustaških edinic v Zagrebu. Štabni vodja Kavran se je v svojem pozdravnem nagovoru spominjal velikih žrtev, ki jih je zahtevalo ustaško gibanje in svoboda Hrvatske. O političnem in socialnem delovanju je govoril novo imenovani organizacijski vodja dr. Šolc.

»Vse za vojno«. Pod gornjo devizo so bila po vseh krajih Hrvatske zborovanja krajevnih skupin nemške narodne manjšine. V Zagrebu je govoril dr. Kutschera in pozval vsakega posameznika, da brezpogojno zastavi vse svoje sile za vojno.

Nove signalne naprave na zagrebškem kolodvoru. Že več let je bilo aktualno vprašanje ureditve prometa na zagrebškem kolodvoru. Treba je bilo uvesti avtomatske naprave za signaliziranje, da bi se preprečile številne nesreče. Kljub vojni se je upravi hrvatskih železnic posrečilo nabaviti novo prometno pridobitev za zagrebško železniško postajo. Te dni je bila izročena svojemu namenu.

Cestna zveza Zagreba z morjem. Ministrstvo za javna dela je sklenilo zgraditi cesto, ki bo vezala Zagreb preko Karlovca z morjem.

Razstava »Svobodne nemške plastike«, ki je je aprila otvoril v Strossmayerjevi galeriji maršal Kvaternik, je bila 1. t. m. zaključena. Obiskalo jo je nad 250.000 ljudi.

Prebivalci Tuzle se bodo kopali v slani vodi. Malokomu je znano, da je v Tuzli zdravilno slano kopališče. Iz globine 200 do 500 metrov, kjer se nahajajo skladi soli, črpajo vodo v kadi za kopanje. Zdaj so poleg starega kopališča zgradili sodoben odprti plavalni bazen, ki bo napolnjen s slano vodo.

Hrvatski gasilci na delu. Člani gasilnega društva v Budjevici so ustanovili sklad za podpiranje pri požarih ponesrečenih gasilcev. — Prostovoljno gasilno društvo v Slankamenu bo zgradilo požarni vodnjak. — Gasilno društvo v Mostaru je sklenilo nabaviti tovorni avtomobil za prevoz gasilcev. — Gasilci v Koprivnici hočejo letos zgraditi vodni rezervoar v središču mesta. — Gasilno društvo v Brodu je ustanovilo svoj podmladek. — Tudi banjaluško gasilno društvo bo imelo odslej svoj naraščaj.

Izmenjava hrvatskih in rumunskih visokošolcev. »Nova Hrvatska« objavlja razgovor svojega poročevalca z rumunskim državnim podtajnikom v prosvetnem ministrstvu dr. Petrescom. Izrazil je potrebo tesnejšega sodelovanja med Hrvatsko in Rumunijo na kulturnem polju. V ta namen bo že v tekočem letu izmenjano večje število hrvatskih in rumunskih visokošolcev.

Posvetovanja o prehrani. Pod vodstvom trgovinskega ministra dr. Totha je bilo v soboto posvetovanje o prehranjevalnem načinu v nekaterih okrajih. Razgovorom so prisostvovali tudi nekateri veliki župani. Na konferenci je bilo med drugim sklenjeno, da sme v Zagreb vsakdo brez oblastnega dovoljenja prinesti 50 jajc in 6 kokoši.

Naše gledališče

Drama

Nedelja, 7. junija ob 17.: Romeo in Julija. Izven. Cene od 15 lir navzdol.
Ponedeljek, 8. junija: Zaprto.
Torek, 9. junija ob 17.30: Poročno darilo. Red B.

W. Shakespeare: »Romeo in Julija.« Renesančno razgibana subtilno lirična in učinkovito dramatična tragedija dveh mladih ljudi, ki postaneta kot ljubimca žrtvi usodnega sovraštva med njunima rodbinama. Igrali bodo: prolog — Malec, Escalus — Gregorin, Paris — Drenovec, Monteg — Presetnik, Capulet — M. Skrbinšek, Romeo — Jan, Mercutio — Kralj, Benvolio — Peček, Tybald — V. Skrbinšek, brat Lorenzo — Lipah, brat Janez — Brezigar, Baltazar — Nakrst, Peter — Plut, lekar — Raztresen, paž — Starič, Montegova — Gabrijelčičeva, Capuletova — Danilova, Julija — V. Juvanova, dojka — Nablocka, poveljnik straže — Raztresen, stražnika — Košuta in Blaž. Režiser: dr. B. Kreft, inscenator: inž. E. Franz, scenska glasba: D. Žebre.

Opera

Nedelja, 7. junija ob 15.: Carmen. Izven. Gostovanje Elze Karlovčeve. Cene od 20 lir navzdol.
Ponedeljek, 8. junija: Zaprto.
Torek, 9. junija: Zaprto.
Sreda, 10. junija ob 17.: Boccaccio. Opereta. Red A.
Četrtek, 11. junija ob 16.30: Faust. Red Četrtek.

V nedeljo ob 15. uri bo pela Elza Karlovčeva naslovno partijo v Bizetovi operi **»Carmen«,** ki bo izven abonmaja. Zasedba partij je sledeča: Jose — Franci, Escamillo — Primožič, Dancairo — B. Sancin, Remendado — M. Sancin, Zuniga — Lupša, Morales — Anžlovar, Micaela — Ribičeva, Frasquita — Polajnarjeva, Mercedes — Poličeva. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin.

Radio Ljubljana

NEDELJA, 7. JUNIJA 1942-XX

8. Napoved časa — Poročila v slovenščini. 8.15 Poročila v italijanščini. 8.30 Orgelski koncert Ferrucija Vignanellija. 11 Prenos pete maše iz bazilike sv. Pavla v Rimu. 12. Razlaga evangelija v italijanščini (P. Zappaterreni). 12.15 Razlaga evangelija v slovenščini (P. Sekovanič). 12.35 Duet harmonik Adamič-Golob. 13. Napoved časa — Poročila v italijanščini. 13.15 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.20 Operna glasba. 13.45 Vojaške pesmi. 14. Poročila v italijanščini. 14.15 Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Šijanec. 14.45 Poročila v slovenščini. 17.15 Inž. Erpič Josip: Kaj moramo vedeti o mleku — predavanje v slovenščini. 17.35 Koncert kvarteta »Fantje na vasi«. 19.30 Poročila v slovenščini. 19.45 Pisana glasba. 20. Napoved časa — Poročila v italijanščini. 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.35 Simfonični koncert, vodi dirigent Pizzetti, sodeluje pianistka Lia de Barberi. 21.35 Klavirski koncert Antona Trosta. 22.25 Valčki in mazurke. 22.45 Poročila v italijanščini.

PONEDELJEK, 8. JUNIJA 1942-XX

7.30 Poročila v slovenščini. 7.45 Slovenska glasba — v odmoru (8.): Napoved časa. 8.15 Poročila v italijanščini. 12.15 Koncert Tria Prek. 12.40 Tipični orkester, vodi dirigent Angelo De Angelis. 13. Napoved časa — poročila v italijanščini. 13.15 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17 »Iz zvočnih filmov« — orkester pesmi, vodi dirigent Angelini. 14. Poročila v italijanščini. 14.15 Koncert radjskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec — pisana glasba. 14.45 Poročila v slovenščini. 17.15 Koncert ljubljanskega komornega tria (M. Lipovšek-klavir, A. Dermelj-violina, C. Šedlbauer-čelo). 19.30 Poročila v slovenščini. 19.45 Klasična glasba. 20. Napoved časa — poročila v italijanščini. 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.35 Simfonični koncert, vodi dirigent Santini, sodeluje pianist-duo Mario Falerno in Angelo Succo. 21.25 Predavanje v slovenščini. 21.35 Operno glasbo vodi dirigent Gallini. 22.10 Koncert tria Arti iz Rima. 22.45 Poročila v italijanščini.

✝

Umrl nam je po težki in dolgi bolezni naš preljubi soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Samotorčan Pavel

zvaničnik drž. žel. v pok.

6. t. m., previden s tolažili sv. vere. Pogreb bo v nedeljo, dne 7. junija 1942, ob pol 5. uri popoldne z žal. kapele sv. Janeza k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. junija 1942.

ŽALUJOČI OSTALI

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda L —.60, taksa —.60 za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Briv. pomočnika
takoj sprejmem. Taurer, Zalog 64. 7545-1

Šiviljsko pomočnico
sprejmem. Belihar & Velepič, Bleiweisova (Tyrševa) 35. 7541-1

Postrežnico
za dopoldanske ure iščemo v bližini. Cesta v Rožno dolino 30-I. 7575-1

Pošteno kuharico
popolnoma samostojno, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejme štiričlanska trgovska družina v Ljubljani. Plača dobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Popolnoma zanesljiva«. 7429-1

Iščem
pošteno in zanesljivo družino za upravljanje vsega gospodarstva na večjem posestvu za več let blizu Gradaca v Beli Krajini. Pojasnila da pismeno ali osebno na licu mesta Peter Smiljanič, Zastava pri Gradacu. 7367-1

Postrežnico
iščem za popoldanske ure ali stalno služkinjo. Klemenc, Groharjeva 21. 7547-1

Hišno pomočnico
za stalno službo sprejmem k mali družini. — Starost do 30 let. Vajena tudi kuhanja. Plača in oskrba prav dobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba«. 7503-1

Postrežnico
pošteno in pridno, za popoldne, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7507-1

Mladeniča
z nekaj pojma o mehaniki in delnim znanjem italijanščine, ki bi bil pripravljen priučiti se novega dela pri italij. tvrdki. Ponudbe z navedbo starosti in referenc na ogl. odd. Jutra pod »Mladenič«. 7506-1

Služkinjo
za pomoč v gospodinjstvu, pridno in pošteno, sprejmem takoj, tudi mlajšo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7518-1

Čevlj. pomočnika
zanesljivega, sprejmem za stalno oskrbo. Fr. Travnik, Trebnje. 7528-1

Služkinjo
za gospodinjo, starejšo, zanesljivo, varčno, sprejmem za stalno k dvočlanski družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čevljar«. 7529-1

Gospodinjo
samostojno, mlajših let, zmožno vseh hišnih del, sprejme takoj tričlanska družina. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7527-1

Postrežnico
za 2 dni v tednu, veščo vseh hišnih del, iščem. Rožna dolina, C. VII-15. 7525-1

Pek. pomočnika
mlajšega, sprejme parna pekarna. Bruno Planinšek, Trnovo, Staretova ul. 18. 7533-1

Pleskarja
ki je sposoben tudi za fladranje, poštenega, takoj sprejmem. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva c. 7559-1

Hlapca
starejšega, pridnega, poštenega sprejmem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7479-1

Iščemo
boljše kmečko dekle, vajeno vsega poljskega dela, predvsem molže krav in vsega gospodinjstva. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7467-1

Briv. pomočnika
sprejme salon »Slavica«, Miklošičeva c. 6. 7588-1

Uradnico
daktilografko, veščo italijanskega jezika, sprejmem takoj, ev. za pol dneva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Advokatska pisarna«. 7609-1

Natakarico
ki je vešča tudi hišnih del, sprejmem. Vidmar, Sv. Jakoba trg 5. 7603-1

Torbarsk. vajenca
takoj sprejmem. Vinko Cunder, Igriška ulica 3, Ljubljana. 7601-1

Boljše dekle
ki je vajeno vseh hišnih del in kuhanja, sprejmem takoj. Vprašati od 8. do 15. ure: Tržna ulica 6, pritličje, levo. 7615-1

Postrežnico
sprejmem k mali družini za ves dan. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7614-1

Prešivalko
gornjih delov sprejmem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7648-1

Boljšo šiviljo
iščem za takoj. — Ing. Pretner Aleksander, Gledališka 4. 7643-1

Damsko krojačico in vajenko
takoj sprejmem. Mara Sajovic, Mestni trg 8-I. 7662-1

Postrežnico
za dopoldanske ure sprejmem. Vrhovčeva ul. 14-I. 7663-1

Vajenci (-ke)
Beseda L —.60, taksa —.60. za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Vajenko
ki ima veselje do gostilne, sprejmem takoj. — Oglasi naj se tista, ki je prišla v torek. Gostilna, Rožna dolina, C. II-3. 7554-44

Sprejmem vajenca
v trgovino z mešanim blagom. Jereb Rudolf, Ljubljana, Glince, Čampova ul. 8. 7508-44

Vajenca
za fototrgovino sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Foto«. 7568-44

Vajenca
za mehanično obrt, poštenih staršev, sprejmem. »Tribuna«, Karlovška c. 4. 7585-44

Vajenca
sprejme ključavničar v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kmečki fant«. 7659-44

Vajenca
sprejme Janković, kleparstvo, Rimska cesta 19. 7564-44

Vajenko
za modistinjo sprejmem takoj. M. Slabina, Stari trg 3. 7633-44

Kroj. vajenca
sprejmem takoj. Tomšič Danijel, Vodnikova 108, Zg. Šiška. 7548-44

Služba išče

Beseda L —.30, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 2.—.

Uradnik
mlajših let, s prakso, prosi zaposlitve. Na razpolago lastni pisalni stroj in event. kavcija. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv uradnik«. 7549-2

Učiteljica
ki govori nemško, italijansko in deloma francosko, išče vzgojiteljsko mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Učiteljica«. 7555-2

Šivam
instruiram in pomagam gospodinji. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dopoldne ali popoldne«. 7560-2

Knjigovodja-bilancist
išče dopoldansko ali popoldansko zaposlitev ali nekaj ur dnevno (tedensko). Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bilancist«. 7361-2

Postrežnica
poštena, išče dela dvakrat v tednu popoldan. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Urna«. 7499-2

Postrežnica
starejša, pridna in poštena, išče zaposlitve trikrat na teden ali nekaj ur dnevno h kakemu gospodu ali gospej za pospravljanje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7505-2

Dekle
staro 25 let, samostojna gospodinja, pridna in poštena, želi službe pri eni do dveh osebah, gre pa tudi v gostilno, kjer bi poleg gospodinjskih del pomagala še kot natakarica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Julij«. 7515-2

Gospodična
s trg. teč. želi primerne zaposlitve, gre tudi v prakso. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Začetnica«. 7530-2

Blagajničarka
z večletno prakso, želi primernega mesta, gre tudi kot prodajalka ali pomožna moč za nekaj ur dnevno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hvaležna 66«. 7483-2

Prodajalka
mešanega stroke, želi primerne zaposlitve, gre tudi kot natakarica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tudi na deželo«. 7482-2

Absolvent
Drž. dvoraz. trg. šole s perfektnim znanjem italijanščine, nemščine in angleščine, išče primerne službe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolvent«. 7475-2

Delo mi je čast
zato vljudno prosim namestitve. 22letna Slovenka s pisarniško prakso. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veselje do dela«. 7450-2

Natakarica
simpatična, mlada, poštena, išče mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljša«. 7599-2

Brivka in frizerka
dobra, išče stalno mesto v Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7630-2

Kuharica
za vsa hišna dela, z večletnimi spričevali, želi mesto pri boljši družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7626-2

Potniki

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Dva zastopnika
mlajša, agilna, sprejme tovarna kanditov za Ljubljano in pokrajino. Prednost imajo oni, ki so v tej stroki že delovali. Ponudbe z navedbo referenc je nasloviti na ogl. odd. Jutra pod »Dobra provizija«. 7587-5

Pouk

Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Inštruktorico
italijanščine iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7477-4

Nemščino
za začetnike in napredne, kakor tudi konverzacijo za posameznike in skupine poučuje mlada dama. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dr. phil.«. 7460-4

Italijanščino, nemščino
poučujem; tudi korespondenco. Pripravljam za maturo in privatne izpite v vseh predmetih. Vrhovčeva 12, visoko pritličje, levo (pri kavarni Tabor). 7620-4

Poceni inštruiram
srednješolce in pripravljam k izpitom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7465-4

Prodam
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

16 mm »EUMIG« projektor
popolnoma nov, z vsem priborom in 250 vatno žarnico, ter nekaj filmov, ugodno prodam. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7566-6

Precizijski teodolit
kompl. nov, poceni naprodaj. Frančiškanska 10, dvorišče. 7561-6

Zidan štedilnik
2 plošči, kompleten, prodam. Križevniška 10. 7574-6

Gumi-vozove
dobro izdelane, prodam. Nosilnost 2000, 3000 in 4000 kg, po solidni ceni. Zidar A., kovaški mojster, Jegličeva 15. 7563-6

Prodam
5 novih kompletnih štedilnikov po najnižji ceni. — Franjo Pezdirec, Hrastje 21, p. Moste-Ljubljana. 7579-6

Trgovinsko opremo
skoraj novo, prodam. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7402-6

Vino
muškat, marsala in vermouth, nudi Mlakar, skladišče Ranzinger. — Ljubljana. 7319-6

Tridelno okno
popolnoma novo, prodam ali zamenjam za dvoje sobnih vrat. Vprašati na številko telefona 31-71. 7443-6

Družbo z o. z.
več tisoč papirja, memorandum format in električni števec prodam. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7497-6

Štedilnik
črno emajliran, dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7514-6

Železne stopnice
polžaste, sobno kredenco in kuhinjsko, razne omare, pisalne pulte in mize, postelje, knjižno omaro in delavske omarice za garderobo, rabljen les za tesarje, proda: Ivan Šiška, Metelkova 4. 7519-6

Prodam
lep globok otroški voziček, dobro ohranjen. — Metelkova 5-I. 7524-6

Lepe oleandre
prodam. Kanc, Židovska ul. 1. 7539-6

Prodam
otroško cinkasto kopalno banjo, gumijasto vrtno škropilno cev, 20 m s priborom in 1 dvojno lestvo, 2 m dolgo, novo. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7484-6

Prodam
starinsko leseno Biedermeier stoječo uro, kredenco za jedilnico, kuhinjsko opremo, globok modern naslonjač, damsko pisalno mizico, ovalno mizo, lepe oljnate slike, damske čevlje št. 41, skoraj nove, in drugo — ugodno. Pred Škofijo 19-II. 7471-6

Prodam
Rolleiflex 6×6 s priborom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7393-6

Čebele!
Prodam 10 oblujedenih in 6 praznih Žniderščevih panjev, točilo, lovilnik za roje, posodo za med in čebelnjak za 24 panjev. — Baragova 10-I., Perko. 7461-6

Prodam
umivalnik, otomano, predalno omaro. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7536-6

Otroški voziček
globok, zagrebški model, košaro in odejo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7493-6

Otroški voziček
krem, 1000 lir, štepan, avto in športni za Lir 480.—, prodam. Marenčičeva 3, Moste. 7594-6

Košarico
dobro ohranjeno za dojenčka, prodam. Rožna dolina, Cesta VII., št. 6. 7593-6

Pet avto-koles
zelo dobro ohranjenih, kompletnih, 5.00×19, — prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7606-6

Otroško posteljico
železno, belo, z novo mrežo in žimnico, takoj prodam. Hrenova 19. 7600-6

Trčalnico
za trčenje medu proda Medarna, Ljubljana, Židovska ul. 6. 7597-6

Vosek Ia.
rumen, proda Medarna, Ljubljana, Židovska ul. 6. 7598-6

Prodam
lep, globok voziček. — Miklošičeva c., »Peko«. 7596-6

Hišne številke
prave, predpisano žgane, emajlirane, izdeluje sam o emajlirnica Mlakar Vinko, Jernejeva 8, Šiška. Naroča se lahko tudi pri graverjih A. Černe in Sitar & Svetek. 7611-6

Športne vozičke
vseh vrst kupite, prodaste ali zamenjate pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve, tel. 43-90. 7618-6

Prodam
ping-pong-mizo, moško kolo in smoking, vse novo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7634-6

Otroški voziček
malo rabljen, globok, svetel, prodam. — Žagar, Poljanski nasip 50. 7644-6

Kratki divan
proda po zelo nizki ceni Foto Tourist, Ulica 3. maja 10, prej Aleksandrova, tel. 25-66. 7657-6

Triplamenski rešo
plinski, kupi mlekarna Bleiweisova (Tyrševa) c. 88 pri Stadionu. 7654-6

Severni medved
krasen eksemplar kože, poceni naprodaj. Kornhauser, Malgajeva 12. 7647-6

Prodam
železno emajlirano posteljo, damske obleke, moški športni jopič in moške čevlje št. 41. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7642-6

Kupim
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Kupim
ping-pong-mizo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ping-pong«. 7546-7

Otroški voziček
dobro ohranjen, globok, kupim. Subič, Cesta 29. oktobra 7. 7363-7

Mali ročni voziček
in tehtnico za osebe kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »100 kg«. 7583-7

Robidovo listje,
malinovo in od rdečih jagod kupuje Drogerija Kanc, Židovska ul. 7428-7

Tehtnico
»Berkel« ali slično, do 10 kg, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjena«. 7502-7

Vrtno lopo
ali hišico, prenosno, kupim. Ponudbe z navedbo cene in velikosti na ogl. odd. Jutra pod »Vrtna lopa«. 7567-7

Kupim zemljišče
v Ljubljani do 35.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Njiva, parcela ali travnik«. 7660-7

Pohištvo
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Kupim
rabljeno, moderno jedilnico ali sobo za gospoda. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »21«. 7571-12

Kupim spalnico.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »čisto«. 7556-12

Razno pohištvo
salonsko garnituro, pisalno mizo, umivalnik, omaro, mizo, prodam. Stritof, Trstenjakova 3, pritličje. 7532-12

Moderno spalnico
v orehovi korenini, politirano, in moderno kuhinjsko opravo, emajlirano v slonokoščeni barvi, proda mizarstvo Ličen, Šolska ulica 5. 7537-12

Spalnico
pleskano, lepo kuhinjo, kauč, vse popolnoma novo, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7535-12

Črno jedilnico
poceni prodam. Ogleda se pri Šušteršič, Frankopanska ul. 22. 7468-12

Kompl. spalnico
orehova imitacija, špera no, prodamo za Lir 4500. »Oprava«, Mestni trg 17, prehod. Sprejemamo naročila. 7607-12

Jedilnico, otomano
prodam. Jedilnica črna, hrastova, otomana s pregrinjalom. Vse dobro ohranjeno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7605-12

Prodam
čisto novo opravo (še v delu), ugodno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7613-12

Moderne spalnice
imitacija orehove korenine in kuhinjske opreve proda: Mizarstvo Vidmar, Vodnikova 31. 7628-12

Avto moto
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Motor
znamke Miele Sachs, prodam. Vprašati: Žužek, Tavčarjeva ul. 11. 7653-10

Kolesa
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Damsko kolo
dobre znamke, lepo ohranjeno in malo rabljeno, kupim takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7569-11

Otroško kolo
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na podr. Jutra v Novem mestu pod »Otroško kolo«. 7453-11

2 rabljena triciklja
naprodaj za izredno nizko ceno. Generator delavnica, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27. 7640-11

Nove triciklje
razne velikosti izdeluje mehanik L. Ambrož, Bleiweisova (prej Tyrševa) 71. 7580-11

Pozor, triciklji!
Vaš bicikelj vzamemo v račun ter Vam z nekaj doplačila dobavimo istočasno nov tricikelj, odlične izdelave, iz prvovrstnega materiala. Specialna delavnica za tricikle, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27. 7639-11

Oblačila
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Več otroških
in moških oblek prodam. Pegan, Tržaška c. 2. 7592-13

Dve moški obleki
dobro ohranjeni, iz češkega in poljskega sukna za 178 cm visoko postavo prodam. — Krojaštvo Žigon, Wolfova ulica. 7631-13

Prehrana
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Na dobro domačo
hrano sprejmem 2 osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7466-14

Kapital
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Do 50.000 lir
posojila potrebujem. — Vpis na prvo mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Obresti vnaprej«. 7510-16

Posojilo
v znesku Lir 60.000.— z vknjižbo na drugem mestu, iščem. Plačam visoke obresti. Pupilarno varno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »60.000«. 7522-16

Strojno pletilnico
opremljeno, oddam; dam tudi v najem ali sprejmem družabnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Center«. 7617-16

Vse denarne in trgovske posle
izvršim hitro in točno. Obrnite se na:
RUDOLF ZORE
Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. 7641-16

Knjige
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Ljubitelji knjig, pozor!
Prodam znamenito satiro K. J. Webra DEMOKRITOS. Originalna stereotipna izdaja 12 delov, 6 knjig. Ogled antikvarijat Sevar, Stari trg. 7553-8

Lokali
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Oddam lokal
s stanovanjem ali brez. Pristopim tudi kot družabnica. Poizve se od 8. do 12. ure do 11. junija: M. Cek, Pokopališka 35. 7584-19

Lokal-skladišče
v centru mesta, obstoječ iz 3 prostorov in kleti, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7540-19

Vpeljano trgovino
z barvami, na prometnem kraju Ljubljane, prodamo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »140.000«. 7637-19

Majhen lokal
na prometnem kraju iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »150 do 300 lir«. 7379-19

V najem
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Trafiko
dobro idočo, v centru, kupim ali vzamem v najem. Ponudbe z natančnim opisom in navedbo potrebnega kapitala na ogl. odd. Jutra pod »Prometna trafika«. 7589-17

Posest
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Prodam v Ljubljani
vodosilno napravo 12 KS, pripravno za vsako industrijo, zlasti za kovinsko tiskarniško ali parketarsko. Objekt obsega dve enonadstropni poslopji z več stanovanji, lokali, delavnicami in skladiščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7552-20

Prodam
parcelo 600 m2 v Ljubljani v bližini mitnice na Dobrovski cesti. Poizve se: Trnovo, Kolezijska ul. 19. 7551-20

Prodam
tristonavanjsko vilo v Šiški. Poizve se: Pražakova 15-I., atelje »Moda«. 7550-20

Hišo v Zagrebu
kupim v vrednosti do 500.000 lir. Plačam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hiša«. 7581-20

Prodam
lep gozd za 100.000 lir, mlad, zaraščen s smrekami, pri Grosupljem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7534-20

Kupim
manjšo parcelo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Parcela«. 7478-20

Šupo v logu
Cesta dveh cesarjev (Trnovo), prodam za 5000 lir. Poizve se: Tavčar, Ilirska ul. 12. 7454-20

Vilo
dvostanovanjsko ter krasno stavbno parcelo prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7629-20

Manjše posestvo
kupim do 30.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Manjše«. 7655-20

Hiše, parcele
prodaja v raznih delih mesta in travnik 40.000 kv. metrov, realitetna pisarna ZAJEC Andrej, Tavčarjeva 10, tel. 34-86. 7646-20

Parcelo ali hišo
v Ljubljani kupim. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do 50.000«. 7661-20

Stanovanja
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Eno- ali dvosobno
stanovanje išče tričlanska družina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 66«. 7513-21a

500 lir nagrade
dam, kdor mi preskrbi eno- ali dvosobno stanovanje v centru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »500«. 7523-21a

Dvo- ali trisobno
stanovanje v sredini mesta iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domačin 66«. 7520-21a

Stanovanje
enosobno s pritiklinami, event. s kabinetom, išče za takoj starejša uradnica, po možnosti Vič-Rožna dolina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čimprej«. 7504-21a

300 lir nagrade
kdor preskrbi eno- ali dvosobno stanovanje samostojni dami za takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna dama«. 7469-21a

400 lir nagrade
kdor preskrbi dvo- do trisobno stanovanje za takoj ali 1. julij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna stranka«. 7616-21a

Lepo opremljeno stanovanje
2 sob (spalnice z 2 posteljama ter salonom), sobico za služkinjo, kuhinjo in kopalnico, išče po možnosti v središču mesta visok funkcionar. Kuhinja in kopalnica more biti v souporabi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Visoki funkcionar«. 7650-21a

Stanovanje oddam
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Stanovanje
lepo, dam brezplačno tistemu, ki ima nekaj živeža in bi mene starejšega gospoda oskrboval z mojo hrano. Prednost upokojenci brez otrok ali z enim, ki se razume na vrtna dela. Dev. Marija v Polju pri Chiodiju. 7557-21

Stanovanje
preprosto, oddam takoj maločlanski družini z nekaj gotovine. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7595-21

Lokal in stanovanje
skupno, obstoječe iz ene ali dveh sob, oddam. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stadion«. 7610-21

Sobo odda

Lepo, mirno sobo
oddam v vrtni vili v Spodnji Šiški solidnemu, stalnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7558-23

Opremljeno sobo
sončno, oddam takoj samo zakonskemu paru ali dvema damama. Cigoj, Gosposka ul. 10-I. 7572-23

Pisarniške prostore
2 ozir. 3 sobe, v sredini mesta, oddam. Pristavec Franjo, realitetna pisarna. Gosposvetska c. 3. 7570-23

Prazno sobo
v centru oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten plačnik«. 7498-23

Oddam
zračno, lepo opremljeno sobo boljšemu gospodu. Medvedova 1a, pritličje. 7512-23

Opremljeno sobo
s souporabo kopalnice in posebnim vhodom, oddam takoj ali pozneje. Kolezijska 23-I. 7521-23

Prazno sobo
sončno, v centru mesta, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7516-23

Gospodično
vzamem na stanovanje takoj ali pozneje. Šmartinska c. 26-I., Gradišnik. 7526-23

Dama sprejme
starejšega, situiranega gospoda na stanovanje za stalno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7591-23

Opremljeno sobo
lepo, oddam samo eni solidni osebi. Železnikarjeva 10-I., levo. 7538-23

Opremljeno sobo
veliko, sončno, oddam dvema gospodoma. Celovška 42-I. 7481-23

Sobo
elegantno opremljeno, oddam boljšemu gospodu. Slomškova 15-II., levo. 7480-23

Malo sobico
v sredini mesta, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7490-23

Lepo, veliko sobo
oddam za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7485-23

Sobo
oddam dvema ali enemu gospodu. Nunska ul. 17, parter, desno (poleg Tivolija). 7603-23

Sostanovalca
sprejmem z vso oskrbo. Sv. Jakoba trg 5. 7602-23

Opremljeno sobo
sončno, s souporabo kopalnice, takoj oddam. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7624-23

Opremljeno sobo
za dve osebi oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7623-23

Opremljeno sobo
s souporabo kopalnice in posebnim vhodom, poleg nebotičnika, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7632-23

Glasbila
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Klavirsko harmoniko
poučujem. — Siguren uspeh. Primc Joško, Sv. Petra c. 79. 7408-26

Gramofonske plošče
rabljene in tudi neuporabne, zlomljene ter gramofone kupuje Everest, Prešernova 44. 7578-26

Pozor!
Ugodno naprodaj dobro ohranjen »Šlagverk« in Jazz-harmonika z 2 registri. Ogled od 11. do 12. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7543-26

Harmoniko
diatonično, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Harmonika«. 7494-26

Kupim
dobro ohranjen kontrabas, boljše kvalitete. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra, pod »Kontrabas«. 7463-26

Kupim metronom.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Metronom«. 7473-26

Harmonike
diatonične, kromatične ali klavirske, nove in rabljene, dobite pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve, tel. 43-90. 7619-26

Sobe išče
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Opremljeno sobo
po možnosti s hrano, v bližini tobačne tovarne, iščem za 15. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domača hrana«. 7577-23a

Opremljeno sobo
separirano, išče v centru mesta samostojen gospod za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domačin«. 7509-23a

Kdo sprejme
starejšega solidnega upokojenca v stalno oskrbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Miroljuben«. 7511-23a

Opremljeno sobo
s souporabo kopalnice, eventuelno tudi z vso oskrbo, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden gospod«. 7531-23a

Prazno sobo
ali malo samsko stanovanje v bližini glavnega kolodvora išče gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samec, točno plačam«. 7622-23a

Samski gospod
preprost, išče vso oskrbo v mestu ali v bližini, s prostim vhodom. — Za hrano skrbi sam. Plača po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7621-23a

Olajšave
v kurivu in živilih nudi starejši aktivni uradniksamec, solastnik malega posestva na deželi, za odstop skromno opremljene sobe z vso oskrbo proti primernemu plačilu. — Pri pošteni, varčni, mirni in značajni posamezni osebi skupno gospodinjstvo ni izključeno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Olajšava«. 7651-23a

Ženitve
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Gospodična
trg. izobražena, želi znanja z gospodom zaradi poznejše ženitve, v starosti od 26 do 36 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Upanje 25«. 7495-25

Izgubljeno
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Osebno izkaznico
in lasciapassare, na ime Foršek Alojz, sem izgubil. Pošten najditelj naj ju odda proti nagradi: Poljanska c. 8, tvrdka Korn. 7576-28

Na bink. nedeljo
izgubljeno od Kavčiča, Celovška cesta do Cigaletove: klopec bele volne, robci in drobnarije. Prosim dobrega najditelja, da najdeno odda: špecerija Pintar, Gosposvetska 14. 7565-28

Izgubil sem
nikljasto uro in srebrno verižico v Tivoliju. Pošten najditelj se naprošа, da isto proti nagradi vrne. Pollak Ferdinand, Gosposvetska cesta 10-II. 7500-28

Izgubila sem
zlat poročni prstan 4. 6. na praznik okrog 7. ure zvečer od Stadiona do konca Triglavske ulice. Prosim poštenega najditelja, da ga odda proti nagradi v trgovini Kerenc Marija, Bleiweisova cesta 82. 7590-28

Živali
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Dve plemenski zajki
(ena s 6 mladiči), prodam. Frankopanska 27, levo. 7573-27

Ušla je
mala papigica »koki«. — Kdor jo ujame, naj jo prinese proti nagradi v Ulico na Grad, Sodarska steza 4. 7542-27

Psička oddam
čistokrvnega volčjaka. — Zglasita naj se oba dečka — mislim, da mi je starejši navedel, da se piše Tonejc — ki si je želel mlado psičko. In sicer čimprej! Pod gozdom 10, poleg hotela Bellevue. 7635-27

Angora zajca
(par) in 3 navadne prodam. Metelkova 5-I., levo. 7464-27

Psa čuvaja
vzamem v dobro oskrbo. Anton Vidic, Hradeckega cesta 20. 7455-27

Dve papigici
plavo in zeleno, samca, samico, s kletko prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7658-27

Stroji
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Underwood
pisalni stroj prodam za Lir 800.—. Zaloška c. 30. 7544-29

Pisalni stroj
znamke »Oliver«, s 45 cm dolgim vozom, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7582-29

Prodam
krojaški šivalni stroj. — Celovška c. 68, dvorišče. 7476-29

Prodam
rabljen »Singer« šivalni stroj. Cena 650 lir. — Litijska c. 6, pritličje, levo. 7489-29

Šivalni stroj
podplate za čevlje, zamenjam za preprogo ali jo kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7627-29

Pisalni stroj
portable, dobro ohranjen kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7645-29

Obrt
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Barvanje usnjenih izdelkov
s specielno barvo na brizgalnik. Barve in aceton: Efaks, Napoleonov trg. 7517-30

Ne zamudite!
Ugodnost traja samo 1 mesec dni. Vsak, kdor se pri nas fotografira, dobi posebno darilo. Informacije v ateljeju Foto Turist, Ul. 3. maja 10, dvorišče, prej Aleksandrova cesta, tel. 25-66. 7656-30

Pridelki
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Poljsko seno
prvovrstno, več tisoč kg, kupi Sušnik, Ljubljana, Zaloška 21. 7353-33

Prodam košnjo
v Ljubljani, sladko seno. Poizve se: Trafika Lloyd, Sv. Petra cesta 7. 7638-33

Živinorejci!
Zamenjam krasno kravjo košnjo za živila (krompir). Zraven gostilne Urbanček. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7652-33

Prodam
28 kg krompirja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »28«. 7486-33

Stoječe seno
prodam v bližini sv. Križa. Vprašati: Ljubljanska ul. 55 (Zelena jama) v nedeljo ob 11. uri. 7649-33

Zdravstvo
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Zdravilna zelišča
vseh vrst, večje količine, kupi: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana. 6503-40

Dražbe
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Javna dražba
najdenih predmetov bo 10. junija ob 9. uri na žel. postaji Ljubljana. 7586-32

Informacije
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Objava.
Podpisani objavljam, da nisem plačnik eventuelnih dolgov Anice Jelen roj. Zajc, niti jo priznam za svojo ženo. — Jelen Jože, Salezijanska ul. 11, Ljubljana. 7625-31

Razno
Beseda L —.60, taksa —.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Prevode v italijanščino
kakor tudi prošnje za dovolilnice izdeluje pisarna Volčič, Knafljeva (prej Dvořakova) 13, tel. 36-96. 7612-37

TEL. 2951
DRVA PREMOG IV. SCHUMI
DOLENJSKA CESTA

KVALITETA
IZDELOVANJE HARMONIK JOS. FLEISS LJUBLJANA, Bleiweisova c. 35 a
Zahtevajte cenik!

Comm. Alfonso Camagna
Casa fondata nel 1900 — Commissioni — Esportazioni — Rappresentanze — Depositi — Trasporti — Assicurazioni
Tvrdka utemeljena leta 1900 — Komisije — eksport — zastopstva — skladišča — prevozi — zavarovanja
NAPOLI — Via Arte della Lana 18

Puh in perje prodaja R. SEVER, Marijin trg 2 !

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI — Telefon št. 2057, 2979
Izvršuje bančne posle po najugodnejših pogojih. Izdaja cirkularne čeke

E. Salgari:

Črni gusar

Roman

74

Med tem so na poveljnikov ukaz spravili ranjence nazaj čez močvirje, da bi jih imeli za slučaj nenadnega umika na varnem. Z butarami dračja in hlodi so si skušali zagotoviti možnost vrnitve.

Komaj pa so napravili novi most, so zagledali vračajoče se patrole in bukanirje.

Novice, ki so jih prinesle, niso bile nič kaj prida. Povedali, do so se Španci sicer umaknili iz gozda, ali na ravnem imajo mogočno baterijo s precejšnjim številom ognjenih žrel. To postojanko branijo izbrane čete, ki jih je neogibno treba napasti, ako naj si flibustirji izsilijo pot na hrib.

O Olonezu in njegovem krdelu pa ni bilo do tega trenutka nič novic, niti niso bili slišali streljanja, po katerem bi bilo moči soditi, da se je zapletel v boj.

»Naprej, mornarji!« je zaklical gusar in potegnil meč iz nožnice. »Če smo zavzeli prvo baterijo, se tudi pred drugo ne bomo ustavili!«

Flibustirjem, ki so komaj čakali, da bi prišli do gibraltarskih utrdb, tega ni bilo treba dvakrat reči. Pustili so pri ranjencih četico, ki naj bi jih varovala, ter v naglem pohodu krenili skozi gozd, nadejaje se, da presenetijo sovražnika.

Skozi hosto so prodirali brez težav. Nikjer ni bilo čutiti odpora. Na ravnem pa so se mahoma ustavili, tako presenetljiv je bil zanje pogled na težko baterijo, ki jo je bil postavil sovražnik. To ni bil navaden prsten zakop, ampak pravi poljski nasip, obdan s palisadami in vodnim jarkom ter oborožen z osmimi topovi, ki so bili očitno že nared, da bruhnejo karteče.

Tudi Črni gusar in Bask sta se komaj znašla.

»Evo ti trdega oreha!« je rekel Michel. Pod ognjem topov ne bo lahko priti čez polje!«

»Da, ali nazaj ne moremo, posebno zdaj ne več, ko je Olonez morda pravkar dospel do trdnjave! Vsak bi rekel, da nam je zmanjkalo poguma!«

»Ko bi vsaj imeli topove! A Španci so pribili k tlom vse cevi prve baterije, ki smo jo zavzeli!«

»Torej naskočimo!« je zaklical Ventimiljski.

Brez ozira na druge, ali gredo za njim, je pogumni gusar zdirjal po polju in se z mečem v roki zapodil proti nasipu.

Flibustirji so se izprva obotavljali. Ko pa so videli za gusarjem tudi Baska, Stillerja, Carmauxa in črnca, so planili naprej, s krikom hrabreč drug drugega.

Španci v utrdbi so jih pustili, da so se približali na tisoč korakov, nato so jeli streljati s topovi.

Učinek salv je bil strahoten. Prve vrste morskih razbojnikov so padle kakor klasje pod srpom, ostali pa so, ne meneč za klice poveljnikov, prestrašeno odnehali.

Nekaj oddelkov je sicer poskusilo znova naskočiti. Toda druga salva jih je prisilila, da so jo ubrali za onimi, ki so skozi gozd in po močvirju v popolnem neredu hiteli nazaj.

Gusar se jim ni pridružil. Zbral je okrog sebe deset ali dvanajst mož, med katerimi so bili tudi Carmaux, Stiller in Afričan ter planil v grmovje, ki je spremljalo rob ravnice. Tako so v teku predirjali strelno črto in srečno dospeli pod znožje hriba.

Komaj je bil z njimi v zaklonu, je začul iz višave grom težkih trdnjavskih topov v Gibraltarju in bojni krik flibustirjev.

»Prijatelji!« je zaklical. »Olonez naskakuje mesto! Naprej, junaki!«

»Dobro, pa se udeležimo druge gostije!« je rekel Carmaux. »Upam, da bo veselejša od prve!«

Čeprav so bili močno upehani, so se vendar jeli pogumno vzpenjati navkreber, s težavo si utiraje pot skozi drevje in grmovje. Med tem je z vrha ves čas grmelo težko topništvo obeh trdnjav. Španci so bili očitno opazili Olonezova krdela in so se zdaj vročično pripravljali za obrambo.

Flibustirji slavnega gusarja so odgovorili na grom topov z glušečim krikom, očitno zato, da bi sovražnik imel njih število za večje, nego je bilo v resnici. Ker niso imeli pušk, da bi odgovarjali, so skušali vsaj tako prestrašiti Špance.

Povsod so udarjale krogle velikih topov. Z bučečim hrupom so naznanjale svojo pot. Težki izstrelki so podirali celó stoletna drevesa, ki so se treskoma rušila na tla.

Ventimiljski in njegovi tovariši so se dvizali, da bi prišli k Olonezu, preden ta prične naskok na trdnjavo. Mahoma so našli pravo pot, ki je vodila skozi gozd, in preden je minilo pol ure, so se na vrhu sešli z Olonezovim zadnjim vojem.

»Kje je vaš vodja?« je vprašal Črni gusar.

»Na robu gozda!« so odgovorili.

»Ali se je naskok že začel?«

»Udarili bomo, kakor hitro se nam zazdi trenutek ugoden!«

»Peljite me k njemu!«

Dva flibustirja sta ga spremila skozi hosto k prednji straži, kjer je bil tudi Olonez z nekaterimi svojih poročnikov.

»Bogme!« je veselo vzkliknil flibustir. »To je ojačenje, ki prihaja v čas!«

»Toda zaleglo ne bo veliko, Pierre!« je gusar odvrnil. »Samo dvanajst mož sem ti privedel!«

»Samo dvanajst? ... In kje so ostali?«

»Po hudih izgubah so se morali umakniti nazaj na močvirje!«

»Gromska strela! ... In jaz sem se zanesel prav nanje!«

»Morda so poskusili naskok na drugo baterijo! Ni še dolgo, kar sem spet slišal streljanje s topovi!«

»Nič ne de! Napadimo ta čas močnejšo utrdbo!«

»A kako jo misliš zavzeti? ... Saj nimaš priprav za plezanje!«

»To je res, upam pa, da zvabim Špance izza obzidja!«

»Kako neki?«

»S tem, da jim pokažem prenagljen umik! Moji gusarji že vedo, kako in kaj!«

»Nu, torej naskočimo!«

»Flibustirji s Tortuge!« je zakričal Olonez. »V naskok!«

Urejuje Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Ljubomir Volčič. — Vsi v Ljubljani.